

Na osnovu člana 41 stav 1 alineja 3 Zakona o zaštiti i spašavanju ("Sl. list Crne Gore", br. 13/07, 05/08, 86/09 i 32/11), člana 45 stav 1 tačka 4 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sl. list RCG", br. 42/03, 28/04, 75/05 i 13/06 i "Sl. list Crne Gore", br. 88/09 i 3/10) i člana 34 stav 1 tačka Statuta Opštine Bijelo Polje ("Sl. list Crne Gore – opštinski propisi", br. 21/10), Skupština Opštine Bijelo Polje na sjednici održanoj dana ____ 2013. godine, donijela je

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD POPLAVA OPŠTINE BIJELO POLJE

SADRŽAJ

GLAVA I PROCJENA UGROŽENOSTI OD POPLAVA

1. OPŠTI DIO.....	5
1.1 Geografski položaj.....	5
1.2 Reljef.....	5
1.2.1 Geomorfološki faktori.....	5
1.2.2 Inježenjersko-geološke karakteristike.....	6
1.3 Klimatske karakteristike.....	6
1.4 Geološko-hidrološke karakteristike.....	7
1.4.1 Hidrološka osnova razvoja.....	7
1.4.2 Korišćenje voda za vodosnabdijevanje i u industriji.....	9
1.5 Stanje životne sredine i kulturnog nasljeđa.....	10
1.6 Demografske karakteristike.....	11
1.7 Privredni i infrastrukturni objekti.....	15
1.7.1 Privredni objekti od posebnog značaja.....	15
1.7.2 Elektroprivredni objekti-prenosni i distributivni sistemi (dalekovodi i trafostanice).....	16
1.7.3 Saobraćajna infrastruktura.....	17
1.7.3.1 Drumski saobraćaj.....	17
1.7.3.2 Željeznički saobraćaj.....	18
1.7.3.3 Telekomunikacije	18
1.8 Vanprivredni objekti i ustanove.....	19
1.8.1 Obrazovanje.....	19
1.8.2 Zdravstvene ustanove.....	20
1.8.3 Objekti kulture i važniji spomenici.....	21
1.8.4 Sportski objekti.....	22
1.8.5 Turistički objekti.....	22
2. POSEBNI DIO.....	24
2.1 Analiza hazarda	24
2.1.1 Vodotoci, jezera i akumulacije koje mogu biti uzrok poplava.....	26
2.1.1.1 Crnomorski sliv.....	26
2.1.1.2 Bujični tokovi i erozije.....	30
2.1.2 Plavljene površine.....	33
2.2 Učestalost pojavljivanja i intenzitet djelovanja poplava.....	39
2.3 Kriterijumi zaštite od poplava.....	40
2.4 Principi zaštite od poplava.....	41
2.5 Mjere, snage i sredstva za zaštitu od poplava.....	41
2.5.1 Evakuacioni kapaciteti	43
3. ZAKLJUČCI.....	45

GLAVA II

DOKUMENTA OPŠTINSKOG PLANA ZA ZAŠTITU OD POPLAVA

1.	Mjere zaštite i spašavanja od poplava (strukturne i nestrukturne mjere).....	47
1.1	Mjere i aktivnosti nakon dobijanja upozorenja o mogućoj poplavi ili upozorenja o ekstremnim meteorološkim uslovima.....	47
1.2	Mjere zaštite i spašavanja od poplava po fazama.....	48
1.2.1	Zaštita ključne infrastrukture.....	48
1.2.2	Zatvaranje puteva.....	48
1.2.3	Odgovor na bujice.....	49
1.2.4	Evakuacija.....	49
1.2.5	Spašavanje od poplava.....	50
1.2.6	Obnova zaliha.....	50
1.2.7	Pitanja od značaja za javno zdravlje koja su povezana sa otpadnim vodama i ključnom kanalizacionom infrastrukturom.....	50
1.2.8	Postupanje građana u slučaju poplava.....	51
2.	Operativne jedinice (ljudski i materijalni resursi).....	51
3.	Organi lokalne uprave, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici (ljudski i materijalni resursi).....	51
4.	Rukovođenje i koordinacija pri akcijama zaštite i spašavanja od poplava.....	51
5.	Međuopštinska i međunarodna saradnja.....	52
6.	Informisanje građana i javnosti.....	52
7.	Način održavanja reda i bezbjednosti prilikom intervencija.....	53
8.	Finansijska sredstva za sprovođenje plana.....	53

GLAVA III

PRILOZI

- 1. Mjere zaštite i spašavanja od poplava**
- 2. Objekti za smještaj u slučaju evakuacije stanovništva iz plavljenih područja**
- 3. Pregled ljudskih i materijalnih resursa operativnih jedinica koje mogu biti angažovane u slučaju poplava**
- 4. Pregled ljudskih i materijalnih resursa organa lokalne uprave, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika**
- 5. Opštinski tim za upravljanje u vanrednim situacijama**
- 6. Organizaciona šema djelovanja u vanrednim situacijama od poplava (na opštinskom i državnom nivou)**
- 7. Pregled ugroženog stanovništva i objekata po područjima**
- 8. Karte**
- 9. Radna grupa za izradu plana zaštite i spašavanja od poplava**
- 10. Dodatak A: Strukturne mjere za ublažavanje posljedica od poplava**
- 11. Dodatak B: Uputstva o evakuaciji**
- 12. Dodatak C: Uputstvo za postupanje građana u slučaju rizika od poplava**

GLAVA I

PROCJENA UGROŽENOSTI OD POPLAVA

1. OPŠTI DIO

1.1 GEOGRAFSKI POLOŽAJ

Teritorija opštine Bijelo Polje nalazi se u sjevero-istočnom dijelu Crne Gore, između 43° 01' 27" sjeverne geografske širine i 19° 44' 26" južne geografske dužine, u slivnom području rijeka Lima, Bistrice, Ljuboviđe i Lješnice, a između planina Bjelasice, Lise i Giljeve. Teritorija opštine zahvata površinu od 924 km² što čini 6,68% teritorije Crne Gore.

Sa sjevera, opština Bijelo Polje graniči se sa Republikom Srbijom (teritorijama opština Prijepolje i Sjenica), sa istoka i juga graniči se sa teritorijama opština Berane i Mojkovac, dok se sa zapada graniči sa teritorijom opština Pljevlja i Mojkovac.

Bijelo Polje se nalazi na dvjema „terasama” čija je nadmorska visina 575 i 620m.

Slika broj 1: Položaj opštine Bijelo Polje u Crnoj Gori

1.2 RELJEF

1.2.1 Geomorfološki faktori

Teren opštine Bijelo Polje je brdsko-planinskog karaktera sa najvišom nadmorskom visinom od 2.023 m i najnižom tačkom od 531 m.

Na području opštine dominiraju niske planine, blaga brda i visoravni od kojih su najznačajnije: Baričko-Stožerska i Koritska visoravan koja čini sastavni dio Pešterske visoravni. Endogene i egzogene sile uslovile su različite oblike reljefa: visoke površi i planine, kotline, riječne doline sa izraženim terasama, glacijalni i kraški oblici reljefa, aluvijalne ravni i sl.

Između brda i planina provlače se mnogobrojne rijeke među kojima se ističu: Lim, Ljuboviđa, Lješnica, Goduša, Ivanjska rijeka, Bistrica i Čehotina.

Teritorija opštine ispresijecana je riječnim dolinama. Najveća dolina je Limska i ona dijeli opštinu na dva približno jednaka dijela. Od ostalih dolina najveća je Vraneška, duž toka rijeke Ljuboviđe. Ostale doline su manje, i to: Bistrička, Ivanjska, Lozanska, Brzavska, Lješnjička, Kanjska i Bjelasička.

Pod šumama se nalazi oko 40,05% teritorije.

1.2.2 Inženjersko-geološke karakteristike

Bjelopoljski kraj ima jako složenu geološku strukturu terena koja se manifestuje preko geološkog sastava terena, visokih planina, rasjednih linija i kotlina, kompozitnih riječnih dolina, glacijalnog i kraškog reljefa, vulkanskih stijena i drugih pokazatelja.

Kao osnovne geološke karakteristike ovoga kraja ističe se antiklinalni dio durmitorske zone koji je građen uglavnom od durmitorskog fliša, mezozojskih dolomita i dolomitičnih krečnjaka. Bjelopoljski kraj ispresijecan je mladim tektonskim rasjedima.

Pojava termalnih izvora na kontaktu dna i zapadnih oboda kotline ukazuje na rasjednu liniju pravac jug-sjever. Na istočnoj strani kotline strmi odsjeci su indikatori da i tu postoji rasjedna linija. Obod Bjelopoljske kotline, a posebno njegov sjeverni i južni dio i planina Lisa, građen je od paleozojskih i permo-karbonskih škriljaca i pješčara, među kojima se nalaze sočiva modrog krečnjaka i bijelog kvarca. Dolina rijeke Lješnice i Šljepašničkog potoka građena je od filita i argilošista, a u slivu rijeke Lješnice velika prostranstva zauzimaju trijaski krečnjaci.

1.3 KLIMATSKE KARAKTERISTIKE

Bjelopoljska kotlina ima umjerenu kontinentalnu, a u višim djelovima planinsku klimu sa čestim temperaturnim inverzijama kada se formiraju „vazdušna jezera“ sa vrlo niskim temperaturama.

Za bjelopoljsku opštinu karakteristično je da su jeseni dosta toplija od proljeća. Srednja godišnja temperatura vazduha iznosi 8,7°C. Najhladniji je januar sa srednjom temperaturom od -1,7°C, a najtopliji juli sa prosječnom temperaturom od 20,7°C.

Sniježne padavine na teritoriji opštine Bijelo Polje su česte i u toku jedne godine u prosjeku iznose 55 dana sa sniježnim pokrivačem od 10-65cm.

Bijelo Polje-mjesečne količine kiše												
mjesec	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
sr.vr.	79.6	63.8	60.8	79.8	74.5	77.5	68.1	60.9	72.7	73.3	107.9	89.6
max	206.2	172.7	180.8	196.1	152.4	148.8	269.7	149.1	288.6	341.0	401.2	182.5
min	1.7	4.2	12.5	10.0	19.6	24.5	0.2	0.0	10.4	0.0	10.7	1.1
stdev	53.2	43.4	24.5	38.7	34.6	35.8	51.2	35.5	52.1	65.4	67.9	48.2

Tabela broj 1: Mjesečne količine kiše u opštini Bijelo Polje (Podaci Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore od 08.08.2011. godine)

Prosječna godišnja količina padavina iznosi 910,5 mm pri čemu su padavine na obodu kotline znatno veće. Maksimalni vodostaji i količina vode su u decembru i maju, a minimalni u septembru i oktobru.

Ekstremni vodostaj rijeke Lim, na osnovu evidencije Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore, zabilježen je 13.12.1952. godine i iznosio je 455 H max.

Najviše temperature su u julu i avgustu kada temperatura vazduha dostiže 30-38°C, dok su minimalne u decembru i januaru i kreću se do -20°C. Prosječan broj kišnih dana je 75, a relativna vlažnost vazduha se kreće od 68,5% u aprilu, do 85,8%, u decembru.

Prosječan broj dana pod maglom iznosi 113. Najveći broj dana sa maglom imaju septembar i oktobar, a najmanji mart i april.

Srednja mjesečna oblačnost se kreće od 5,72 desetine u avgustu do 7,64 desetina u decembru. Zbog globalnih klimatskih promjena dolazi do znatnog odstupanja od ovih podataka jer se smanjuje broj kišnih dana i dana sa snijegom.

Ekstremne kiše na teritoriji opštine Bijelo Polje

- 18. novembar, 1985. za 24h palo je 102 mm, što je 97% od prosječne mjesečne količine.
- 6.oktobar, 1992. za 24h palo je 158mm, a da se zaista radi o velikoj količini pokazuje i činjenica da je za samo 24h palo čak 190% od prosječne mjesečne količine za oktobar. Tokom oktobra iste godine ukupno je palo 339mm, što je 407% od prosječne mjesečne količine. (Podaci dobijeni od Hidrometereološkog zavoda Crne Gore).

1.4 GEOLOŠKO-HIDROLOŠKE KARAKTERISTIKE

1.4.1 Hidrološka osnova razvoja

U skladu sa hidrogeološkim svojstvima pojedinih stijenskih masa na području Generalnog urbanističkog plana (GUP) izdvojene su dobropropusne, slabopropusne i nepropusne stijene. Dobropropusne stijene predstavljaju pjeskovi pored Lima, koji sadrže vrlo malo glinovite komponente, te zbog toga imaju koeficijent filtracije 10^3 - 10 cm/s. Sa povećanjem dubine povećava se sadržaj gline u njima te se propusnost smanjuje.

Slabopropusne do nepropusne stijene se u propusnom dijelu odlikuju intergranularnom poroznošću, a predstavljaju ih aluvijalni i terasni sedimenti, proluvijum i deluvijum. Propusnost zavisi od granulometrijskog položaja šljunkova i pjeskova i sadržaja gline u njima, te zbog toga nivo podzemne vode varira od 1,5 do 13,2.

Tereni bliže Limu koji su na manjoj nadmorskoj visini su povremeno plavljeni, dok je izdan u višim terenima zbijena, ali male izdašnosti, rasprostranjenja je i zavisi od pluviometrijskog režima. Ukoliko je učešće gline u stijenskoj masi znatnije izdan je izdašniji, a često se javljaju i izvori od oko 0,1 l/s i manje.

Nepropusne stijene izgrađuju škriljci, argilosisti, filiti i kvarcnoliskunoviti pješčari paleozojske starosti u kojima podzemne vode ima samo u površinskom raspadnutom dijelu, te se poslije obilnih padavina javljaju pišteline, dok su izvori male izdašnosti.

Najveći izvor nalazi se pri ušću Boljanske rijeke u Lim (5,5 l/s), kaptiran je i koristi se za vodosnabdijevanje. Jedno od većih izvorišta je i izvor rijeke Čehotine u selu Bliškovo. Ostali izvori su manje izdašnosti, a najčešće od oko 0,1 l/s. Vodosnabdijevanje Bijelog Polja vrši se sa izvora Bistrice čija je izdašnost oko 400 l/s.

Mineralni izvori su registrovani u Nedakusima (u dolini rijeke Šljepašnice), i u Gornjim Nedakusima, Rajkovićima, Dobrom Dolu, Dubravi, Papama i Bučju. Izvori su male izdašnosti, a najizdašniji je u Čeoču od 0,1 l/s i on je kaptiran za industrijsku preradu u Fabrici mineralne vode „Rada“. U minerološkom pogledu ove vode pripadaju CaNa-SO_4 HCl_3 tipu, osim mineralne vode u Rajkovićima koja je NaCa-OHCO_3 tipa. Karakteriše ih prisustvo slobodnog gasa u kome dominira CO_2 , ugljenokisjele su i intenzivno se gaziraju. Temperatura im je od 8- 12°C . Pojave mineralnih voda oko Bijelog Polja neophodno je dalje istraživati i pravilno kaptirati, kako bi se očuvala njihova izdašnost.

Najznačajniji hidrografski objekat je rijeka Lim. Ova najveća lijeva pritoka Drine izvire iz Plavskog jezera. Dugačka je 197 km, a sakuplja vode sa 6016 km^2 . U Bijelom Polju (Lim – Dobrakovo) proticaj iznosi 71 m^3/s .

Maksimalni vodostaji i količina vode su u decembru i maju, dok su minimalni u septembru i oktobru. Najveće pritoke Lima su Ljuboviđa sa lijeve i Bistrica sa desne strane. Na samom području GUP-a najveće pritoke su: Lješnica, Lipnica, Boljanska Rijeka i Šljepašnica. Sa padina Obrova i Lise spuštaju se manji vodotoci od kojih je većina u aluvijalu kanalisana tako da ne ugrožava okolno zemljište prilikom većih padavina.

Hidrološki basen Lima je vrlo specifičan hidrološki sistem i sa izrazito visokim stepenom zavisnosti od meteoroloških uslova prije svega od: količine kiše, sniježnog pokrivača i temperature vazduha. Meteorološki uslovi su primarni faktor koji determiniše stanje u ovim hidrološkim sistemima.

1.4.2 Korišćenje voda za vodosnabdijevanje i u industriji

Teritorija opštine Bijelo Polje je izuzetno bogata izvorima pitkih i mineralnih voda. JP Vodovod „Bistrica“ organizuje i vrši snabdijevanje vodom privredne i društvene subjekte i građane na gradskom području i u prigradskim naseljima. Voda se dovodi prirodnim padom ranije izgrađenim cjevovodom dimenzija Ø 500 i Ø 300. Dužina glavnog cjevovoda od kaptaze, odnosno prirodnog izvorišta sa tzv. „Glave Bistrice“, koji se nalazi u selu Majstorovina u podnožju planine Bjelasice, do gradskog područja, iznosi 12,5 km.

Sa ovog vodovoda se snabdijeva 28.000 stanovnika i 803 industrijska objekta sa potrošnjom od 174.000 m³ za stanovništvo i 131.000 m³ za industriju. Ukupna dužina razvedene gradske vodovodne mreže iznosi oko 140 km i u dosta lošem je stanju.

Za razliku od naselja koja se snabdijevaju vodom iz vodovodne mreže, dio naselja i sela se snabdijeva na sljedeći način:

- Pavino Polje se snabdijeva vodom sa izvorišta koje se nalazi u selu Grab (seoski vodovod dugačak oko 10 km);
- sa izvorišta Čelina, vodom se snabdijevaju stanovnici sela Kovren (dužina vodovoda oko 4 km);
- sa izvorišta Vukanovića vrelo vodom se snabdijeva stanovništvo Tomaševa;
- sa izvorišta Radička vrelo vodom se snabdijeva stanovništvo Koritskih sela i to: Stubo, Dupljaci, Čampari, Đalovići i jedan dio Osmanbegova Sela (dužina vodovoda oko 10 km);
- izvorište Seferska vrelo snabdijeva vodom stanovnike sela Ličina i Sušice (dužina vodovoda oko 10 km);

- sa izvorišta Mojstir vodom se snabdijeva Osnovna škola i dio naselja oko škole u naselju Bistrica (dužina vodovoda oko 2 km);
- izvorište u selu Mirojevići snabdijeva vodom stanovnike Mirojevića i dio stanovnika u naselju Bistrica (dužina vodovoda oko 4 km);
- sa izvorišta Smračevac vodom se snabdijevaju stanovnici naselja Lozna (dužina vodovoda oko 1 km);
- sa izvorišta Ograđevik (selo Godijevo) vodom se snabdijevaju stanovnici naselja Zminac (dužina vodovoda oko 7km).

1.5 STANJE ŽIVOTNE SREDINE I KULTURNOG NASLJEĐA

Pitanje životne sredine predstavlja jedno od najvažnijih pitanja koja se nameću pred čovjekom u XXI vijeku. Brojne promjene koje se dešavaju u prirodi odraz su sve većeg čovjekovog djelovanja u cilju zadovoljavanja svojih potreba.

U Bijelom Polju ne postoje veliki privredni sistemi koji zagađuju životnu sredinu u velikoj mjeri. Proces urbanizacije i naseljavanja grada je tekao dosta brzo, ali ne u mjeri uticaja na destabilizaciju biodiverziteta. Kvalitet vazduha u opštini Bijelo Polje, ocjenjivan sa aspekta globalnog pokazatelja sumpor dioksida (SO₂), je ispod donje granice ocjenjivanja, odnosno veoma je dobrog kvaliteta.

Neplanska eksploatacija šljunka iz korita rijeke Lim u velikoj mjeri doprinosi plavljenju i odnošenju poljoprivrednih površina, kao i nekih stambenih objekata. Veliki broj divljih deponija, kao i neuređena gradska sanitarna deponija ugrožavaju životnu sredinu.

Jedan od problema zagađivanja životne sredine jeste i to što su otpadne vode, kako sa gradskog tako i sa prigradskog područja, uključene u pritoke rijeke Lim ili u sami Lim, što predstavlja potencijalni izvor zaraze većih razmjera, pogotovu u ljetnjem periodu.

Brojni su ostaci duhovne kulture iz prošlosti ovog kraja kao što su: crkva Svetog Nikole u Nikoljcu, Svetog Jovana u Zatonu, Svetog Tome na Brzavi, Svetog Nikole u Podvrhu, Svete Trojice u Majstorovini, Svete Bogorodice u Voljavcu, ostaci Hajdar-pašine džamije u Radulićima, kameni most na Bistrici u mjestu Lozna Luka i Zaimovića džamija u Bijelom Polju koja je sagrađena 1741. godine.

Među spomenicima kulture svakako je naznačajnija crkva Svetog Petra i Pavla, sagrađena u 12. vijeku u kojoj je pisano Mirosavljevo jevanđelje – prvi ćirilčni dokument. O njenom značaju u srednjovjekovnoj državi, najbolje govori podatak da je 1254. godine episkopska stolica iz Stona prenesena ovdje. Ktitor ovog hrama, humski knez Mirosлав, brat Stefana Nemanje, je darovao

svojoj zadužbini jevanđelje, jedan od najstarijih i najljepših rukopisa napisanih ćirilicom na pergamentu i ukrašen inicijalima i minijaturama jarkih boja u pozlati. U crkvi Svetog Nikole u Nikoljcu fresko–ansambl je skoro u potpunosti očuvan. Pored ikonostasa, svojom ljepotom i umjetničkom vrijednošću izdvajaju se tri ikone nastale u prvoj polovini 13. vijeka i dveri poznatih bjelopoljskih slikara Lazovića, kao i mnoge druge crkvene relikvije. Ipak, najveća dragocjenost ove crkve je biblioteka koja čuva 84 rukopisnih i 97 štampanih knjiga, među kojima je najinteresantnije Četvorojevanđelje s kraja 14. vijeka pisano na pergamentu. Na ulazu u Đalovića klisuru, na lokalitetu Podvrh, nalazi se crkva Svetog Nikole u kojoj je pronađeno Divoševo jevanđelje – knjiga napisana u slavu bosanskog plemića Divoša Tihoradića. Dragulj ove crkve je ikonostas koji je zadivio poklonike umjetnosti od Sarajeva do Pariza na izložbi Umjetnost na tlu Jugoslavije od praistorije do danas. Blizu ušća Bistrice u Lim, u mjestu Lozna Luka, na rijeci Bistrici još uvijek odolijeva vremenu kameni most, najstariji spomenik iz turskog doba na ovim prostorima.

1.6 DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE

Od ukupnog broja stanovnika u Crnoj Gori u opštini Bijelo Polje živi 46051 (što je za 4233 stanovnika manje u odnosu na popis 2003. godine), ili 7,43% što je čini trećom opštinom po broju stanovnika. Gustina naseljenosti iznosi 49,8 stanovnika na 1 km².

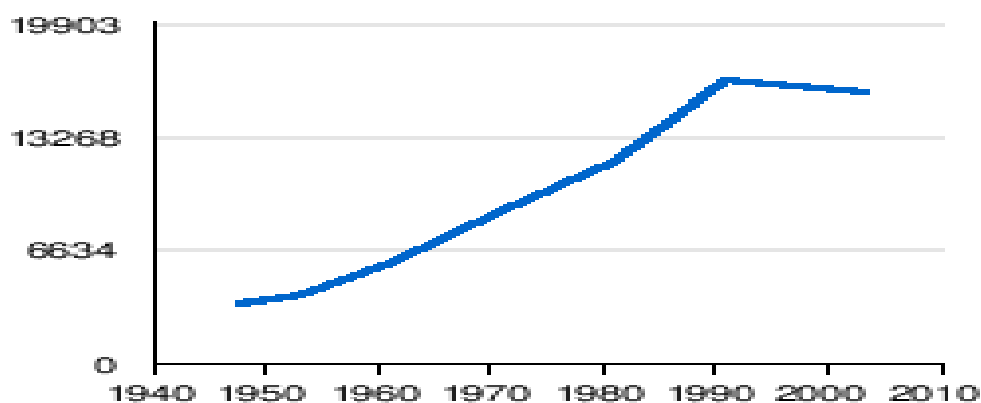
Naziv opštine	Stanovništvo			Struktura stanovništva prema tipu naselja %	
	Ukupno	Gradsko	Ostalo	Gradsko	Ostalo
Bijelo Polje	46051	15400	30651	33.44	66.56

Tabela broj 2: Pregled stanovništva prema tipu naselja u opštini Bijelo Polje (podaci Monstata, popis 2011)

Naziv opštine	Stanovništvo			Struktura stanovništva prema polu %	
	Ukupno	Muško	Žensko	Muško	Žensko
Bijelo Poje	46051	23204	22847	50.39	49.61

Tabela broj 3: Polna struktura stanovništva u opštini Bijelo Polje (prema podacima Monstata na osnovu popisa 2011)

U grafičkom prikazu date su promjene u broju stanovnika tokom 20. vijeka na području opštine Bijelo Polje.

Grafički prikaz broj 1: Promjene broja stanovnika tokom 20. vijeka

U tabeli broj 4, dat je pregled stanovništva, domaćinstava i stanova po mjesnim zajednicama i naseljima na teritoriji opštine Bijelo Polje.

Opština, naselja	Stanovništvo	Domaćinstva	Stanovi
Bijelo Polje	46676	13199	17618
Gradska	23105	6619	7627
Ostala	23571	6580	9991
MJESNA ZAJEDNICA BABIĆA BRIJEG			
Babića brijeg (g)	1418	420	514
MJESNA ZAJEDNICA GALICA			
Barice	96	36	131
Lijeska	180	63	166
Pisana jela	64	23	49
Sokolac	92	22	43
MJESNA ZAJEDNICA BISTRICA			
Bistrica	37	11	22
Pećarska	139	49	84
Ušanovići	79	23	33
Žiljak	225	64	91
Mirojevići	210	54	79
Boturići	122	35	55
Pobretići	175	44	68
Požeginja	43	12	20
Šolja	60	14	24
Radojeva glava	16	-	9
Jablanovo	54	12	27
Mojstir	102	38	70
Kostenica	114	30	54
Dolac	94	25	40
Stubo	55	14	25
Vrh	34	13	28
Rodijelja	68	20	35

Mokri Lug	34	11	23
MJESNA ZAJEDNICA BRZAVA			
Brzava	135	45	78
Femića Krš	209	59	105
MJESNA ZAJEDNICA CENTAR GRADA			
Centar grada (g)	3241	1024	1207
MJESNA ZAJEDNICA ČEOČE			
Čeoče	65	20	45
Grančarevo	197	70	100
Banje Selo	268	78	106
Sela	41	18	47
Okladi	59	21	37
Ujniče		8	27
MJESNA ZAJEDNICA CERОВО			
Cerovo	177	58	89
MJESNA ZAJEDNICA CRHALJ			
Crhalj	146	44	73
Sipanje	127	29	41
Vrbe	163	36	55
Kradenik	91	22	33
MJESNA ZAJEDNICA DOBRAKОВО			
Dobrakovo	335	84	106
MJESNA ZAJEDNICA GODUŠA			
Goduša	359	92	163
MJESNA ZAJEDNICA GODIJEVO			
Šipovice	44	9	21
Godijevo	482	141	238
MJESNA ZAJEDNICA GORNJI DIO GRADA			
Gornji dio grada (g)	1651	447	513
MJESNA ZAJEDNICA GRAB			
Grab	296	112	191
Kičava	44	19	43
Biokovac	50	17	29
Sadici	89	21	44
MJESNA ZAJEDNICA GUBAVAČ			
Gubavač	360	99	120
Voljavac	215	51	63
Bijedići	71	19	27
Oluja	220	53	62
Brčve	40	11	22
MJESNA ZAJEDNICA IVANJE			
Ivanje	359	107	194
Crnča	457	120	164
Radulići	81	32	72
MJESNA ZAJEDNICA KANJE			
Kanje	295	78	97
Metanjac	207	51	61
Milovo	97	26	42
Mioče	72	31	52

Dobrinje	297	108	189
MJESNA ZAJEDNICA KOVREN			
Kovren	94	36	76
Vergaševiči	135	46	89
Gorice	129	46	87
Slatka	-	-	38
Stožer	150	58	114
Bliškovo	165	45	86
MJESNA ZAJEDNICA KUKULJE			
Kukulje	466	112	147
MJESNA ZAJEDNICA LAHOLO			
Laholo	99	22	34
Kostići	169	40	60
Kaševari	24	10	21
Raklja	79	22	34
Brestovik	41	14	15
Gojevići	26	6	9
MJESNA ZAJEDNICA LIPNICA			
Lipnica (g)	656	183	203
Livadice	126	34	44
Džafića Brdo (g)	158	41	52
MJESNA ZAJEDNICA LJEŠNICA			
Lješnica (g)	1564	462	488
MJESNA ZAJEDNICA LOZNA			
Lozna	570	141	171
Crniš	58	18	35
Pod	298	66	80
Bioča	113	35	44
Jagoče	96	28	63
Srđevac	257	67	89
Trubina	180	49	50
MJESNA ZAJEDNICA LOZNICE			
Loznice (g)	1344	360	406
Obrov (g)	334	104	121
MJESNA ZAJEDNICA MEDANOVIĆI			
Medanovići (g)	895	259	306
MJESNA ZAJEDNICA NEDAKUSI			
Nedakusi (g)	2212	594	684
MJESNA ZAJEDNICA NIKOLJAC			
Nikoljac (g)	1998	595	661
Pripčići (g)	268	81	106
MJESNA ZAJEDNICA NJEGNJEVO			
Njegnjevo	403	103	114
Strojtanica	281	77	81
MJESNA ZAJEDNICA KORITA			
Osmanbegovo Selo	79	18	26
Ličine	270	52	107
Dupljaci	56	14	25
Negobratina	58	15	26

Sušica	18	6	15
Čampari	22	6	11
Lazovići	176	32	52
Đalovići	37	10	17
MJESNA ZAJEDNICA PAVINO POLJE			
Pavino Polje	141	42	58
Lekovina	258	73	141
Babaići	51	15	29
Krstače	105	38	60
Mahala	58	27	54
MJESNA ZAJEDNICA POTKRAJCI			
Potkrajci (g)	1072	269	303
MJESNA ZAJEDNICA PRIJELOZI			
Prijelozi	342	119	206
MJESNA ZAJEDNICA PRUŠKA			
Pruška (g)	2165	653	779
MJESNA ZAJEDNICA RAKONJE			
Rakonje(g)	2328	633	716
MJESNA ZAJEDNICA RASOVO			
Rasovo (g)	593	156	185
Resnik	3056	748	897
Rastoka	158	39	57
Boljanina	393	101	140
Zminac	194	41	65
MJESNA ZAJEDNICA RAVNA RIJEKA			
Ravna rijeka	400	109	127
Ostrelj	106	39	64
Kruševo (g)	307	88	126
Majstorovina	313	113	154
Rakita	102	31	59
Bojišta	188	63	102
Jabučno	97	33	56
Pali	76	27	35
Ribarevine	383	113	142
Ograde	30	10	15
MJESNA ZAJEDNICA RIJEKA I ČUKOVAC			
Rijeka (g)	196	55	57
Čukovac (g)	687	195	200
MJESNA ZAJEDNICA SUTIVAN			
Sutivan	1017	255	284
Orahovica	281	75	116
Kneževići	123	38	57
Unevina	280	74	91
MJESNA ZAJEDNICA TOMAŠEVO			
Tomaševo	244	80	131
Muslići	285	71	105
Čokrlije	148	54	95
Pape	220	69	116

MJESNA ZAJEDNICA POTRK			
Potrk	261	81	190
MJESNA ZAJEDNICA ZATON			
Zaton	992	272	345
Žurena	166	48	54
Dubovo	153	46	74

Tabela broj 4: Stanovništvo, domaćinstva i stanovi po MZ i naseljima u opštini Bijelo Polje

1.7 PRIVREDNI I INFRASTRUKTURNI OBJEKTI

1.7.1 Privredni objekti od posebnog značaja

Na području opštine Bijelo Polje, evidentirano je šest privrednih subjekata od posebnog značaja koji se bave različitim vrstama djelatnosti i raspolažu značajnim ljudskim i materijalnim resursima (Tabela broj 5).

Red. broj	NAZIV PRIVREDNOG DRUŠTVA	VRSTA DJELATNOSTI KOJOM SE BAVI
1.	MESOPROMET DOO-B.POLJE	Proizvodnja, prerada i plasiranje mesa i mesnih proizvoda
2.	AD FARMA MORAVAC	Uzgoj ovaca, jagnjadi i proizvodnja sira
3.	AD MEDUZA	Prerada voća i povrća
4.	AD BJELASICA RADA	Proizvodnja i flaširanje prirodne mineralne vode
5.	DOO ZLAJIĆ	Fabrika betonskih elemenata
6.	GROS PUT	Veleprodaja prehrambenih proizvoda

Tabela broj 5: Privredni objekti od značaja za Bijelo Polje

1.7.2 Elektroprivredni objekti – prenosni i distributivni sistemi (dalekovodi i trafostanice)

U bjelopoljskom selu Savino Polje, sadašnjoj Bistrici, koje je od Bijelog Polja udaljeno 15 km, Njemac Oto Jung je 1934. godine koristeći vodu rijeke Bistrice projektovao i sagradio hidrocentralu koja je snabdijevala električnom energijom petnaestak domaćinstava (slika broj 2).

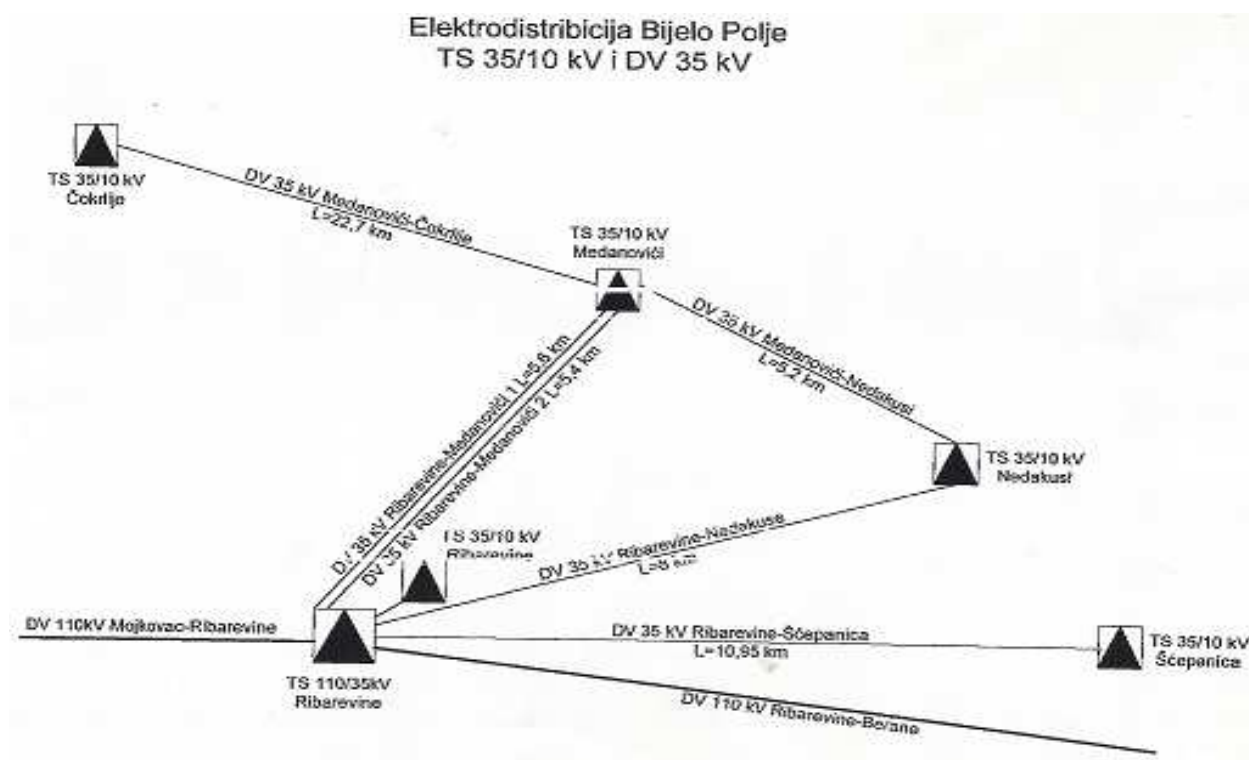

Slika broj 2: Ostaci hidrocentrale u selu Bistrica

Opština Bijelo Polje se snabdijeva električnom energijom sa TS Ribarevine jačine 110/35kV. Ova trafostanica snabdijeva električnom energijom pet osnovnih trafostanica (šematski prikaz br. 1), koje se nalaze na području opštine Bijelo Polje, i to:

- TS-u Šćepanici DV dužine od 10,95 km jačine 35/10 kV,
- TS-u Nedakusima DV dužine od 8 km jačine 35/10kV,
- TS-u Ribarevinama jačine 35/10 kV,
- TS-u Medanovićima DV dužine 2x po 5,4km jačine 35/10kV,
- TS u Čokrljama DV 35 kV dužine 22,7km.

Međusobno su povezane TS Medanovići sa TS Nedakusi dužine 5,2 km, tako da sa TS Ribarevine čine prsten. Ovih pet osnovnih TS (Ribarevine, Šćepanica, Nedakusi, Medanovići i Čokrlije), za sebe vežu oko 250 manjih TS.

Šematski prikaz broj 1: Snabdijevanje električnom energijom sa TS Ribarevine

1.7.3 Saobraćajna infrastruktura

1.7.3.1 Drumski saobraćaj

Kroz teritoriju opštine prolazi magistralni put Prijepolje-Bijelo Polje koji povezuje centralni dio Srbije sa crnogorskim primorjem, a preko Berana i Rožaja, Ibarskom magistralom je povezano sa južnim dijelom Republike Srbije, Kosovom i dalje sa Makedonijom. Regionalnim putevima je povezano sa teritorijom opštine Pljevlja i dalje sa Bosnom i Hercegovinom na sjeverozapadu, a na sjevero-istoku sa Sjenicom – Republika Srbija.

Jadranska magistrala prolazi kroz Bijelo Polje u dužini od oko 30 km, a Ibarska magistrala u dužini od oko 20 km. Lokalni putevi su izgrađeni u dužini od 305 km, dok je dužina nekategorisanih puteva 586 km.

U posljednjih nekoliko godina velika pažnja je posvećena izgradnji mostova i zaobilaznice, čija je izgradnja u toku. Izgrađeno je 12 mostova na Limu, 7 na Ljubovići, 6 na Lješnici i 4 na Lipnici. U toku 2010. i početkom 2011. godine sanirana su klizišta: Popovo Prlo, Dobrakovo i klizište u Pavinom Polju koja su ugrožavala putnu infrastrukturu.

1.7.3.2 Željeznički saobraćaj

Preko teritorije opštine Bijelo Polje, željeznička pruga Beograd - Bar prolazi dužinom od 28,96 km koja povezuje centralni dio Srbije sa Crnogorskim primorjem. Na pruzi koja prolazi kroz teritoriju opštine Bijelo Polje ima 14 tunela (tabela broj 6).

BIJELO POLJE	
KM 287+438-316+400	
Br.tunela	Dužina (m)
147	134,30
148	55,00
149	342,00
150	481,52
151	202,00
152	98,00
153	475,00
154	505,27
155	397,00
156	172,00
157	182,50
158	215,00
158	188,00
160	40,00
14 tunela	3487,59 m

Tabela broj 6: Broj tunela i dužina izražena u metrima (podaci dobijeni od ŽICG)

1.7.3.3 Telekomunikacije

RTV repetitori i telekomunikacioni releji nalaze se na Bjelasici, Obrovu, Kurilu i Babića Brijegu. Na području opštine Bijelo Polje nalaze se i tri radio stanice, i to: Radio B.Polje, Radio Adriatik, Radio Plus i jedina lokalna televizija Sun.

Fiksna telefonija ostvarena je preko tri digitalne centrale, 4 prenosna sistema i mjesne distributivne mreže, dok je mobilna telefonija zastupljena preko tri operatera, i to: T-mobile, M-tel i Telenor. Emitovanje, prenos i distribucija radio i TV signala obavlja se preko releja.

1.8 VANPRIVREDNI OBJEKTI I USTANOVE

1.8.1 Obrazovanje

U vrtićima, osnovnim i srednjim školama, kao i fakultetima obrazovanje stiče oko 9700 djece, učenika i studenata. U tabelama broj 7, 8, 9 i 10, dati su pregledi JPU, osnovnih i srednjih škola, kao i fakulteta na području opštine Bijelo Polje.

Redni broj	Naziv jpu	Adresa	Broj djece
1.	JPU „Dušo Basekić“	Lenke Jurišević	111
2.	Područno odjeljenje	Ul. Vojo Lješnjaka	178
3.	Područno odjeljenje	Z. Livade	94
4.	Područno odjeljenje	MZ Rasovo	50
5.	Područno odjeljenje	JU OŠ Nedakusi	55
6.	Područno odjeljenje	JU OŠ Tomaševo	20
7.	Područno odjeljenje	JU OŠ Bistrica	19
8.	Područno odjeljenje	JU OŠ Zaton	18
9.	Područno odjeljenje	JU OŠ Njegnjevo	35
U K U P N O D J E C E :			580

Tabela broj 7: Pregled JPU sa adresama i brojem djece

Redni broj	Naziv škole	Adresa	Broj učenika
1.	„Marko Miljanov“	Z. Livade	1009
2.	„Dušan Korać“	Ul. Voja Lješnjaka	900
3.	„Risto Ratković“	N. Merdovića	650
4.	„VI.Sl.Ribnikar“	Rasovo	615
5.	„9.Maj“	Sutivan	374
6.	„Braća Ribar“	Zaton	307
7.	„P. Žižić“	Njegnjevo	354
8.	„Nedakusi“	Nedakusi	289
9.	„R.B. Tršo“	Lozna	277
10.	„Vuk Karadžić“	Bistrica	171
11.	„A.B. Dilas“	R. Rijeka	179
12.	„Š.Medvedović“	Godijevo	108
13.	„Milovan Jelić“	P. Polje	151
14.	„K. Radojević“	Tomaševo	174
15.	„Mladost“	Kanje	109
16.	„21.maj“	Goduša	113
17.	„M. Đalović“	Sušica	135
U k u p n o u č e n i k a :			5915

Tabela broj 8: Pregled osnovnih škola sa adresama i brojem učenika

Redni broj	Naziv škole	Adresa	Broj učenika
1.	GIMNAZIJA „MILOJE DOBRAŠINOVIĆ“	Ul. Volođina bb	620
2.	JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA	Ul. Voja Lješnjaka	830
3.	JU SREDNJA ELEKTRO I EKONOMSKA ŠKOLA	Ul. Volođina bb	824
U k u p n o u č e n i k a :			2274

Tabela broj 9: Pregled srednjih škola sa adresama i brojem učenika

Redni broj	NAZIV FAKULTETA	ADRESA	BROJ STUDENATA
1.	MENADŽMENT	Ul. Slobode	278
2.	PRAVNI	Ul. Slobode	434
3.	POLJOPRIVREDNI	Rasadnik	50
4.	POSLOVNI ENGLISKI-MEDITERAN	Nedeljka Merdovića	40
5.	TURIZAM	N. Merdovića	20
Ukupno studenata:			822

Tabela broj 10: Pregled fakulteta sa adresama i brojem studenata

1.8.2 Zdravstvene ustanove

Na području opštine Bijelo Polje nalaze se dvije zdravstvene ustanove: JZU Opšta bolnica i JZU Dom zdravlja. JZU Opšta bolnica obavlja sekundarnu zdravstvenu zaštitu, odnosno bolničko liječenje građana sa područja opštine Bijelo Polje i Mojkovac i objekat se nalazi u Medanovićima. JZU Dom zdravlja Bijelo Polje vrši preventivnu zdravstvenu zaštitu. Objekat Doma zdravlja, nalazi se u centru grada, a u većim mjesnim centrima nalaze se ambulate u kojima radi stručno zdravstveno osoblje (13 ambulanti).

U tabelama 11, 12 i 13 dati su pregledi zaposlenih (profili kadra), u Opštoj bolnici i Domu zdravlja, kao i pregled posteljnih kapaciteta Opšte bolnice.

ZAPOSLENI U OPŠTOJ BOLNICI U BIJELOM POLJU			
Ljekari specijalisti-subspecijalisti	Ostalo medicinsko osoblje	Nemedicinsko osoblje	Ukupno
45	140	65	255

Tabela broj 11: Profil kadra u JZU Opštoj bolnici

Redni broj	SLUŽBE OPŠTE BOLNICE	BROJ POSTELJA
1.	Internistička služba sa infektivnom službom	51
2.	Hirurško-traumatološka služba	42
3.	Ginekološko-akušerska služba	31
4.	Pedijatrijska služba	17
5.	SVEGA:	141

Tabela broj 12: Posteljni kapaciteti u JZU Opštoj bolnici

ZAPOSLENI U DOMU ZDRAVLJA U BIJELOM POLJU			
Ljekari: specijalisti i subspecijalisti	Ostalo medicinsko osoblje	Nemedicinsko osoblje	Ukupno
61	88	25	174

Tabela broj 13: Profil kadra u JZU Domu zdravlja

Na području opštine Bijelo Polje nalazi se 8 apotekarskih ustanova.

1.8.3 Objekti kulture i važniji spomenici

Na teritoriji opštine Bijelo Polje registrovano je šest spomenika kulture, i to: Crkva Sv. Petra i Pavla (slika broj 3), Crkva Sv. Nikole u Nikoljcu, Crkva Sv. Nikole (mjesto Podvrh), Bogorodična crkva u Voljavcu-Bistrica, Crkva Sv. Jovana (Zaton), i Zaimovića Džamija u Bijelom Polju (slika broj 3).

Pored navedenih spomenika koji se već nalaze pod zaštitom države, na teritoriji naše opštine postoje objekti sa spomeničkim svojstvom koji još od 1995. godine čekaju da dobiju status spomenika kulture (Arheološki lokalitet Samograd, Crkva Sv. Tome-Brzava, Manastir Sv. Trojice-Majstorovina), kao i objekti sa spomeničkim svojstvom koje treba predložiti i kategorizovati (Ruševine crkvi Sv. Jovana u Crnči, Vavedenja Bogorodice u Bliškovu, Kičavske crkvice, Ruševine Džamije u Radulićima, Kameni most na Bistrici (slika 4), Zgrada bivšeg ruždije-sada Zavičajnog muzeja, Kuća Rista Ratkovića (slika 5), Kuća Kajabegovića i dr).

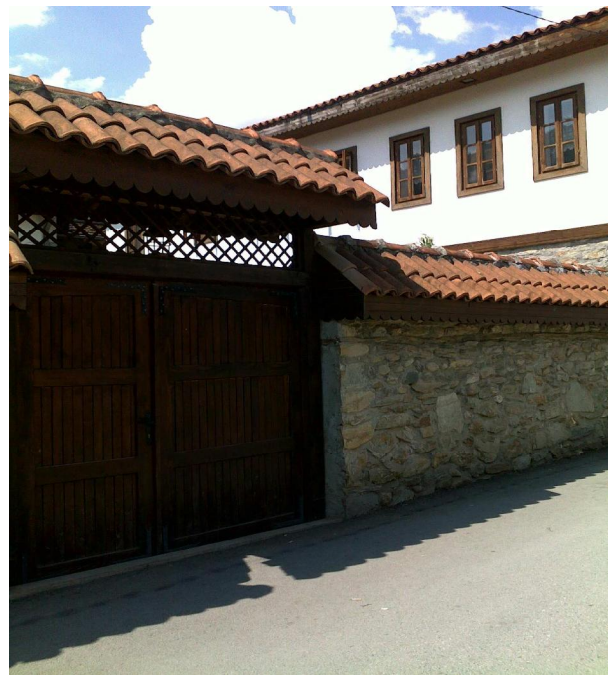
Slika broj 3: Crkva svetog Petra i Pavla

Slika broj 4: Zaimovića džamija

Slika broj 5: Kameni most na rijeci Bistrici

Slika broj 6: Kuća Rista Ratkovića

Redni broj	Naziv objekta	Adresa	Površina/ Broj sjedišta
1.	JU „CENTAR ZA KULTURU“ (pozorište-bioskop)	UL. Muniba Kučevića	112 sjedišta
2.	ZAVIČAJNI MUZEJ	UL. Radnička bb	400m ²
3.	KUĆA RISTA RATKOVIĆA	UL. 3 Januar	300m ²
4.	LIKOVNA KOLONIJA (NVO) „Stari Most“	Bistrica	400m ²

Tabela broj 14: Objekti kulture

1.8.4 Sportski objekti

Redni broj	Naziv objekta	Adresa	Površina/ Broj sjedišta
1.	HALA SPORTOVA „Nikoljac“ (zatvorenog tipa)	Ul. Nedeljka Merdovića	2000+1000
2.	GRADSKI STADION (otvorenog tipa)	Ul. Nedeljka Merdovića	3000

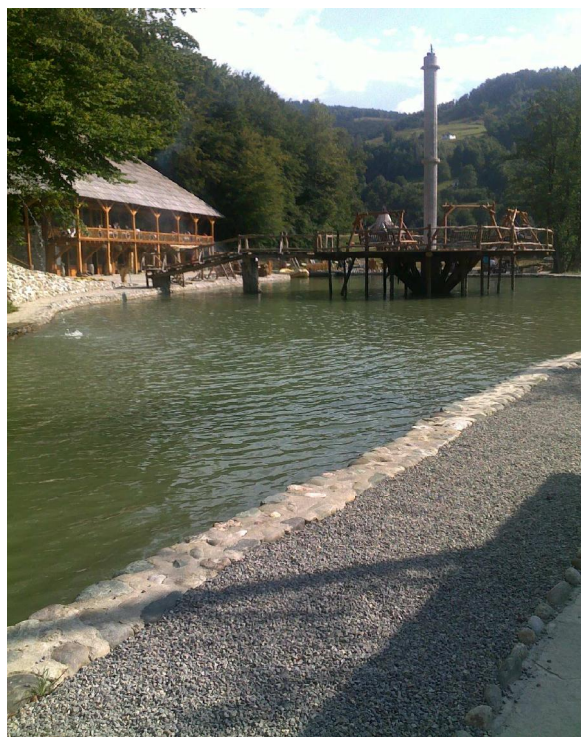
Tabela broj 15: Pregled sportskih objekata

1.8.5 Turistički objekti

Red. broj	NAZIV OBJEKTA	BROJ LEŽAJEVA	BROJ OBROKA
1.	Hotel „Bijela Rada“	74 + 80	1500
2.	Hotel „Dominus“	37	
3.	Hotel „MB-Dvori“	27	150
4.	Motel „Durmitor“	40	200

5.	Motel „Ravna Rijeka“	30	100
7.	Restoran „5“	15	100
9.	Ugostiteljski objekat SRD „Sinjavac“	15	500
10.	Autobuska stanica „Novoprevoz“	15	/
11.	„Mečekomerc“	15+45	60
12.	Planinarski dom na Bjelasici „Smiljače“	22	
13.	Etno selo „Vuković“ Majna gora-Tomaševo (slike br. 7i 8)	50	400
UKUPNO :		465	3010

Tabela broj 16: Pregled turističkih objekata

Slike broj 7 i 8 Eko-selo „Vuković“ Majna gora-Tomaševo

2. POSEBNI DIO

2.1 ANALIZA HAZARDA

Poplava je plavljenje užeg ili šireg kompleksa zemljišta, izlivanjem vode iz riječnog korita, jezera ili mora. Nastaje od velikih kiša, naglog otapanja snijega, jakih zemljotresa i vjetrova i drugih prirodnih nesreća. Kako voda prilično brzo otiče, da bi došlo do hazardne–poplavne situacije nije dovoljno samo da padne velika količina kiše, već je neophodno da istovremeno bude ispunjeno više meteoroloških uslova koji će svojim istovremenim dejstvom hidrološku situaciju učiniti poplavnom.

Na osnovu višegodišnjeg istraživanja i analize ekstremnih situacija koje su dovodile do izlivanja rijeka i plavljenje određenih regija, može se reći da su sljedeći faktori najodgovorniji za poplave:

- obilne padavine, to su jake 24h kiše ili jake kišne serije u trajanju od po nekoliko dana;
- obilne padavine praćene toplim i jakim južnim vjetrom koji uslovljava izostanak sniježnih padavina u planinskim predjelima, a inače snijeg je sasvim uobičajena pojava tokom hladnog dijela godine i tokom jeseni i proljeća i
- naglo topljenje postojećeg sniježnog pokrivača koji produkuje dodatne količine vode, a postojanje snijega je važno i sa aspekta veće zasićenosti tla vodom, pa nove količine vode od kiše i topljenje snijega predstavljaju direktni oticaj.

U tabeli broj 17 dat je pregled pedeset najjačih kiša u Bijelom Polju za 24h, 48h i 72 h, shodno evidenciji Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore.

Godina	Mjesec	Dan	24h kol.kiše		Godina	Mjesec	Dan	48h kol.kiše		Godina	Mjesec	Dan	72h kol.kiše
1992	10	7	157,6		1992	10	7	162		1985	11	19	208,8
1985	11	19	101,6		1992	10	6	157,6		1985	11	18	185,4
1972	7	15	97,8		1985	11	19	154		1992	10	6	162
1996	9	13	95,6		1985	11	18	133		1992	10	7	162
1962	4	30	93,3		1972	7	15	127,4		1992	10	5	161,6
1986	2	19	92,8		1996	9	13	126,8		1974	10	22	150,4
1996	2	21	86,2		1972	7	14	110,6		1985	11	17	149,3
2007	3	21	78,5		1962	4	30	109,1		1972	7	14	140,2
1993	3	27	73,0		1985	11	20	107,2		1996	9	13	130,2
1976	1	27	68,6		1974	10	23	105,6		1972	7	15	127,4
2009	11	7	68,0		1976	1	27	104,9		1996	9	12	126,8
1991	2	12	65,2		1996	2	21	100,6		1976	1	26	126,7

1960	11	7	64,6		1977	8	22	98,5		1972	7	13	117,7
1972	9	28	64,5		1986	2	19	97,7		1962	4	30	116,2
2004	1	20	63,2		1996	9	12	95,6		1979	11	17	115,8
1974	10	24	61,4		1962	4	29	95,1		1976	1	27	111,7
1986	10	25	59,8		1986	2	18	93		1985	11	20	111,2
1978	9	13	58,9		1991	2	12	92		1962	4	29	110,9
1979	11	17	58,9		1976	1	26	90,4		1974	10	23	105,9
1967	6	30	58,5		2004	11	14	89,6		1977	8	22	105,5
1987	12	15	57,8		2007	3	21	89,5		1996	2	21	104,6
1998	8	29	56,5		1974	10	22	89		1986	2	19	102,9
1977	8	23	55,8		1972	9	27	88,5		1996	2	20	101,3
2005	9	19	55,4		1996	2	20	86,9		1976	1	25	100,1
1985	11	21	54,8		1992	10	18	84,8		1977	8	21	98,5
1961	6	23	53,7		1960	11	6	84		1991	2	12	98,3
2001	11	10	53,4		1993	3	26	81		1986	2	18	97,9
1969	12	6	53,0		1993	3	27	80,4		1979	11	16	97,3
1986	6	15	53,0		1979	11	17	79		1960	11	6	95,8
1963	7	3	52,6		2007	3	20	78,7		1996	9	11	95,6
1985	11	1	52,6		1979	11	16	77,2		1962	4	28	95,1
1985	11	20	52,4		1980	12	7	77,2		2004	11	14	93,6
1997	3	20	52,0		1986	10	24	77		1986	2	17	93
1983	4	3	51,8		1960	11	7	76,4		1991	2	11	92
2005	11	17	51,8		2005	9	19	76,4		2007	3	21	91,5
1974	10	16	51,3		1980	10	13	74		1994	4	11	91,2
1966	1	13	51,2		2004	1	20	73,8		2004	11	13	91
1992	10	19	51,0		2006	3	6	73,7		2007	3	20	89,7
2003	1	10	51,0		1972	9	16	73,6		1974	10	21	89
2003	10	23	51,0		2001	11	13	73,2		1972	9	26	88,5
1983	9	18	50,2		1961	6	23	71,7		1972	9	27	88,5
1989	10	10	50,2		1978	2	14	71,6		1993	3	26	88,4
1952	1	14	50,0		1969	12	6	71,4		1996	2	19	86,9
1954	1	31	50,0		2009	11	6	69,8		1992	10	17	86
1978	2	14	49,4		2000	12	28	69,6		1974	10	14	85,2
1997	5	29	48,8		2009	11	7	69,4		2004	9	25	85
2005	2	15	48,6		1987	12	15	69,2		1992	10	18	84,8
1959	8	19	48,5		1991	10	21	69		1960	11	5	84
2008	8	10	48,2		1989	10	10	68,8		1991	10	20	83,8
2005	8	8	48,0		2004	1	19	68,2		1989	10	9	83

Tabela broj 17: Pregled pedeset najjačih kiša u Bijelom Polju za 24h, 48h i 72h

Poplave mogu biti **prirodne i vještačke**. Jake atmosferske padavine izazivaju bujice koje u cikličnim vremenskim intervalima dostižu ekstremne vrijednosti i pri tome čine ogromne materijalne štete.

Prirodne poplave nastaju najčešće u riječnim dolinama kada se voda izlije iz riječnog korita, pokrije priobalno zemljište ili teče preko njega. Širina poplavljenog zemljišnog pojasa zavisi od količine vode u rijeci prilikom poplave, dubine riječnog korita, nagiba strana riječne doline i zaštitnog pojasa izgrađenog duž rijeke.

Vještačke poplave nastaju rušenjem nasipa na riječnim obalama i branama na hidroakumulacijama.

Zaštita od poplava je važna aktivnost iz razloga što poplave mogu imati smrtne posljedice, ugroziti zdravlje ljudi, primorati stanovništvo na raseljavanje, proizvesti velike materijalne štete za okolinu, ozbiljno ugroziti privredni razvoj i potkopati privredne aktivnosti zajednice. Moramo biti svjesni činjenice da su poplave prirodni fenomen koji nije moguće spriječiti. Bez obzira kako imamo izgrađen siguran sistem za zaštitu od poplava, uvijek će postojati vjerovatnost njene pojave. Međutim, moguće je (i poželjno), smanjiti **rizik** od štetnih posljedica povezanih sa poplavama. Kako bi mjere za smanjivanje tih rizika bile djelotvorne one trebaju, koliko god je to moguće, biti usklađene na čitavom riječnom slivu.

Neke ljudske aktivnosti (poput izgradnje sve većeg broja naselja i privrednih dobara na poplavnim područjima i smanjivanja prirodnog zadržavanja vode iskorišćavanjem zemljišta), povećavaju poplavni rizik. Takođe, klimatske promjene doprinose povećavanju vjerovatnosti pojave i negativnih učinaka poplava.

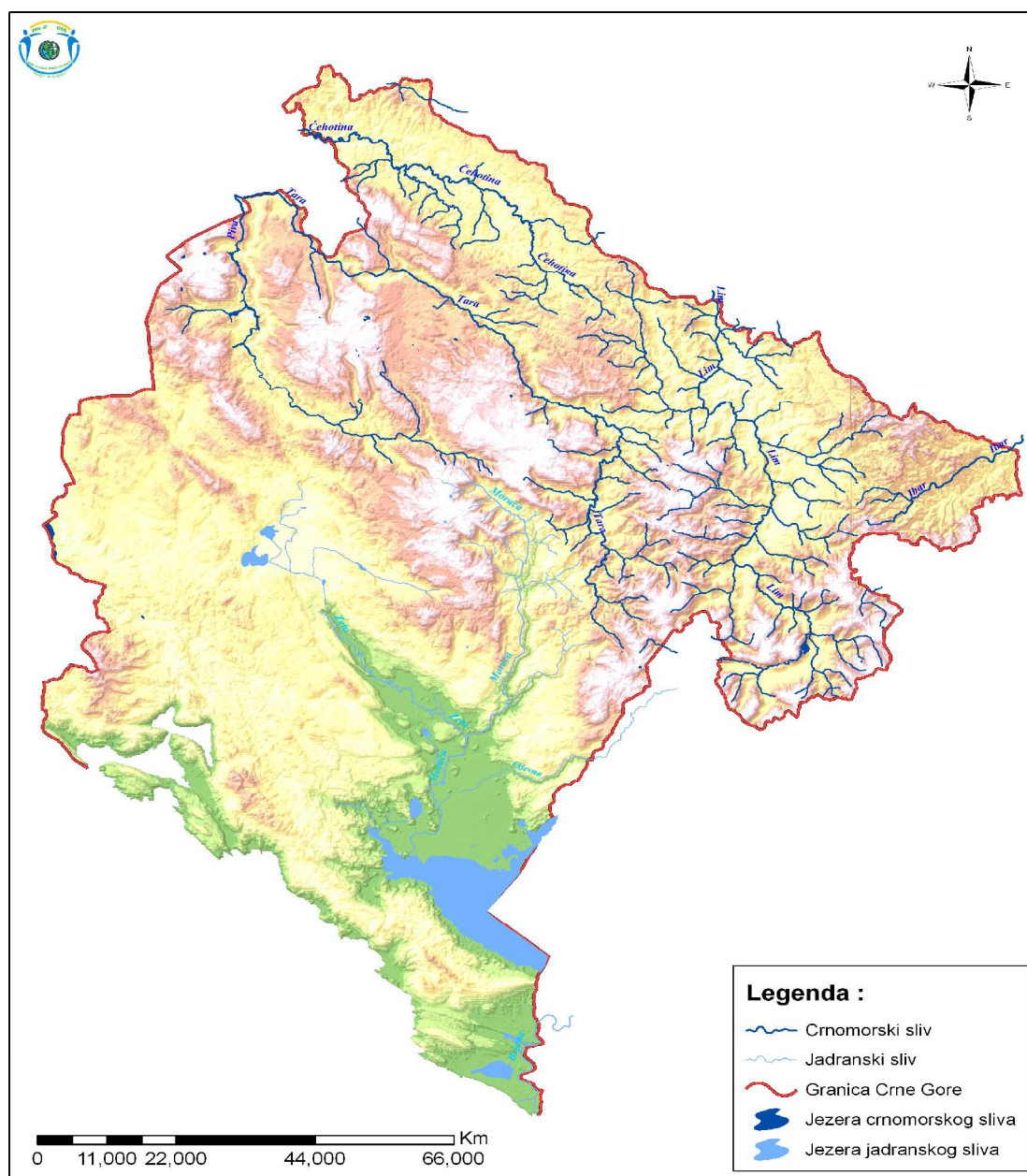
Opština Bijelo Polje smještena je u dolini rijeke Lim, koja u svom sastavu ima pritoke i predstavlja potencijalnu prijetnju za izlivanje i plavljenje naselja, poljoprivrednih površina i saobraćajnica. Ono što karakteriše poplave u Bijelom Polju jeste da se one dešavaju periodično.

2.1.1 Vodotoci i potencijalne akumulacije koje mogu biti uzrok poplava

U ovom dijelu procjene ugroženosti biće detaljno sagledani vodotoci, jezera i akumulacije koje mogu biti uzrok poplava u Bijelom Polju. U tekstu koji slijedi, kada su u pitanju oznake na karti, korišćena su: **Karta rijeka Crnomorskog sliva, Karta rijeka u Bijelom Polju i Karta plavnih zona opštine Bijelo Polje.**

2.1.1.1 Crnomorski sliv

Crnomorskom slivu pripadaju rijeke: Ibar, Lim, Ćehotina, Tara i Piva (karta broj 2).

Karta broj 2: Crnomorski sliv

Kroz teritoriju opštine Bijelo Polje protiče rijeka Lim sa pritokama, i to: sa desne strane rijeka Lješnica, rijeka Tronoša, Boljanska rijeka, Bistrica i sa lijeve strane Ljuboviđa, Lipnica, Lješnica i Kanjska rijeka.

Rijeka Lim (slika broj 9), je međunarodna rijeka koja izvire iz Plavskog jezera, mada njen izvorišni dio čine rijeke Vruja i Grnčar, koje sastavljajući se čine Ljuču, koja se uliva u Plavsko jezero. Prije Andrijevice u Lim ulivaju se Murinska rijeka i Zlorečica sa lijeve strane, a sa desne Đurička rijeka, Rženička, Velička i Komarača. Od Andrijevice do Berana Lim prima sa

lijeve strane Krašticu, Trebičku rijeku, Ševarinsku rijeku i Bistricu, a sa desne strane Šekularsku i Kaluđersku rijeku. Od Berana do Bijelog Polja u Lim se ulivaju sa lijeve strane Brzava i Ljuboviđa, a sa desne Dapsićka rijeka i Lješnica. Od Bijelog Polja do Dobrakova sa lijeve strane se uliva Bjelopoljska Lješnica, a sa desne Bjelopoljska Bistrica. Površina sliva Lima do Dobrakova je 2880km². Dužina toka je 234 km. U Bijelom Polju proticaj joj je 71 m³/sek.

Vodotok	Površina sliva	Dužina toka	Specif.modul oticaja		Sr.god. padav.u slivu	Količina kiše u mm	Ukupna količina vode na slivu u T
			Gor. tok	Donji tok			
Lim	2805	123	71.0	52.3	25,3	1235	3464,2

Tabela broj 18: Pregled podataka o rijeci Lim (Hidrometeorološki zavod Crne Gore 08.08.2011. godine)

Zbog velike količine padavina u slivu, ima gustu riječnu mrežu i obilno prihranjivanje, te raspolaže značajnim hidroenergetskim potencijalom.

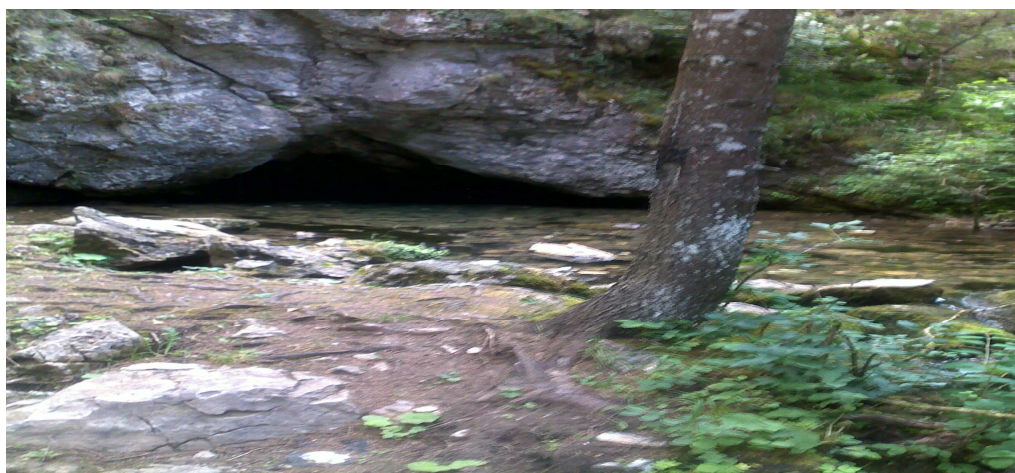
Slika broj 9: Rijeka Lim

Pritoke rijeke Lim sa lijeve strane:

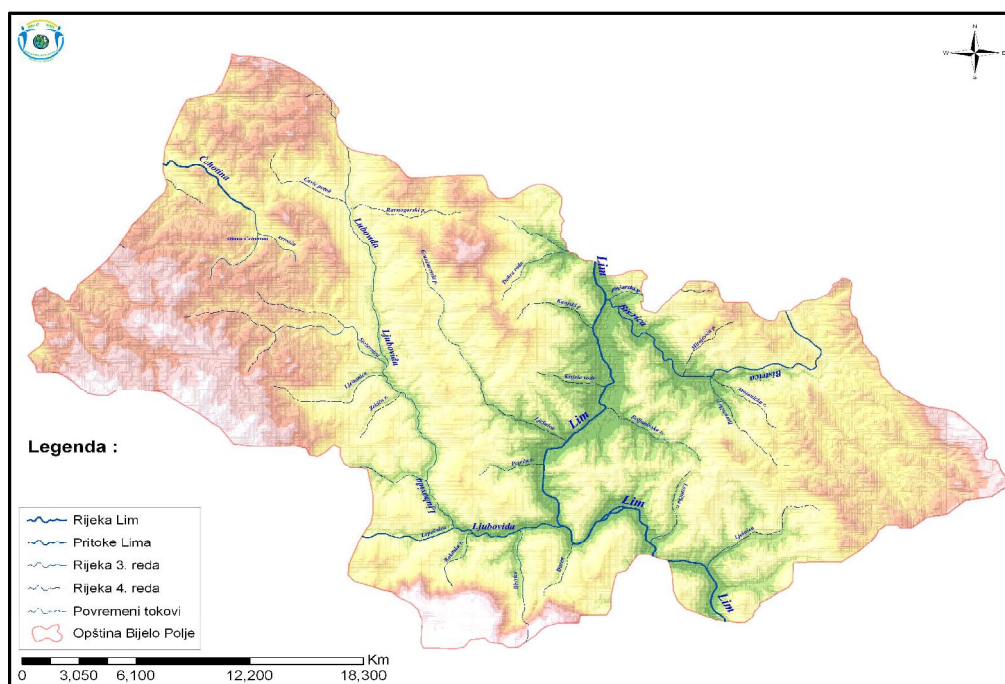
- **Brzavska rijeka** se uliva u Lim u mjestu Brzava. Dužina vodotoka je oko 10 km;
- **Rijeka Ljuboviđa** uliva se u Lim kod Ribarevina. Njen sliv se nalazi između planina Bjelasice, Burena, Stožera i Lise. Dolina Ljuboviđe duga je 35 km. Od izvorišta do Slijepač Mosta teče od sjevera prema jugu, a zatim prema istoku do ušća u Lim;
- **Rijeka Lješnica** je duga 20 km i u centru grada uliva se u Lim;
- **Rijeka Lipnica** je duga 5 km i u gradskom naselju Pruška uliva se u Lim;
- **Kanjska rijeka** je duga 4-5 km i u selu Dobrakovu uliva se u Lim.

Pritoke rijeke Lim sa desne strane:

- **Rijeka Lješnica** je duga 5km i kod mjesta Bioča uliva se u Lim;
- **Rijeka Tronoša** je duga 5km i kod mjesta Srđevac uliva se u Lim;
- **Boljanska rijeka** je duga 4km i u mjestu Resnik uliva se u Lim;
- **Rijeka Bistrica** nastaje spajanjem Grebske i Groševske rijeke na koti 905,00 mnv na mjestu gdje započinje Đalovića klisura, a uliva se u rijeku Lim nizvodno od Bijelog Polja u selu Voljavac na koti od 537,00 mnv. Ukupna dužina toka rijeke je 26 km, a ukupna površina slivnog područja do ušća u Lim iznosi 380 km². Saobraćajna infrastruktura u slivu vodotoka je većim dijelom pokrivena lokalnim putevima;
- **Rijeka Čehotina** izvire u selu Bliškovo i kroz teritoriju opštine Bijelo Polje teče u dužini od 8 km (slika broj 10).

Slika broj 10: Izvorište rijeke Čehotine

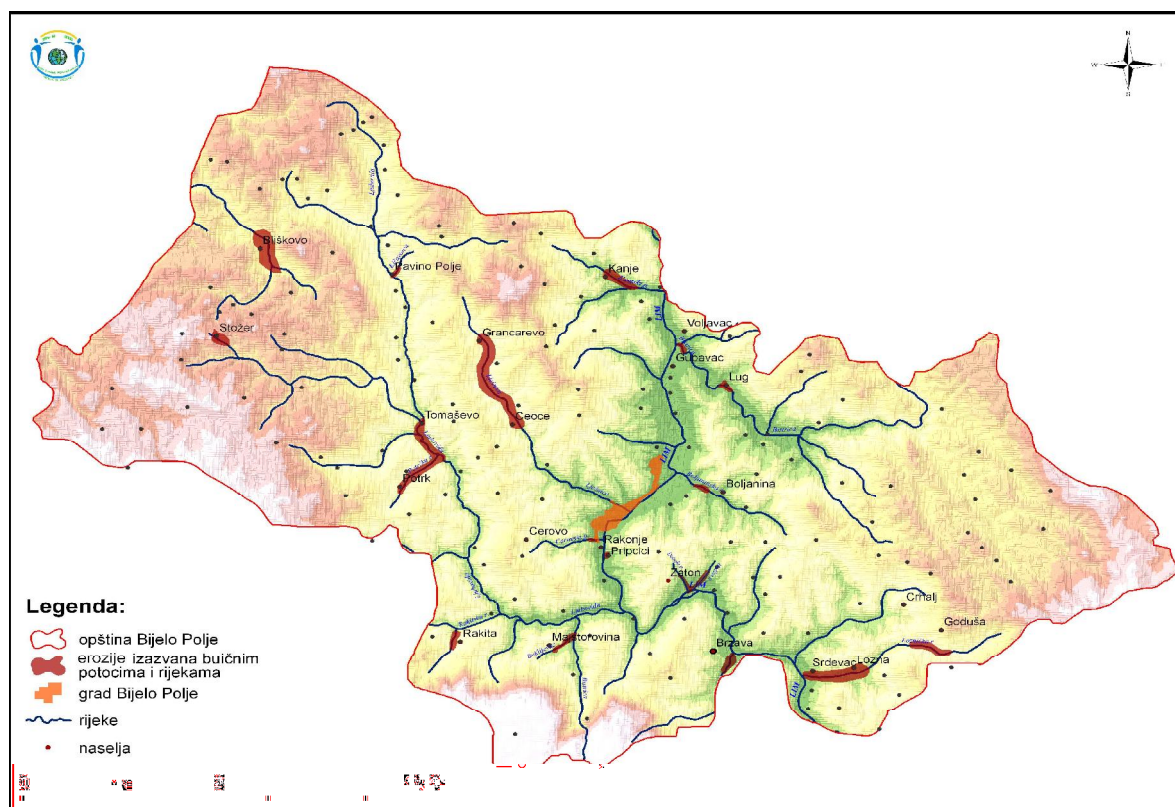
Karta broj 3: Rijeka Lim sa svojim pritokama

2.1.1.2 Bujični tokovi i erozije

Bujični tokovi i erozije su, takođe, procesi koji potencijalno mogu ugroziti živote ljudi, njihovu imovinu i prirodne resurse. Usljed velikih padavina i neracionalnog i neadekvatnog korišćenja prirodnih resursa na teritoriji opštine Bijelo Polje, dolazi do pojave erozivnih procesa na šumskim i poljoprivrednim zemljištima. Sve pritoke rijeke Lima, kao i sama rijeka Lim, cijelom dužinom su bujičnog karaktera. Svaki od tih bujičnih tokova ugrožava stanovništvo, stambene objekte, saobraćajnice, kao i poljoprivredna, šumska i ostala zemljišta.

Najznačajniji bujični tokovi koji mogu ugroziti stanovništvo, stambene objekte, poljoprivredno zemljište i infrastrukturu prikazani su na karti broj 4:

- lokalni put Bijelo Polje - Grančarevo - selo Čeoče (Visoka česma),
- lokalni put Sutivan - Orahovica (od kapele u Orahovici prema kućama Karalića),
- lokalni put Goja - Kanje (pored Kanjske rijeke),
- lokalni put Kanje - Dobrinje,
- lokalni put Kovren - Vergaševići,
- lokalni put Bliškovo - Stožer (pored Stožerske rijeke),
- lokalni put Tomaševo - Barice (Galica, Pisana Jela i Zmajevac),
- lokalni put Tomaševo - Potrk,
- lokalni put Bijelo Polje - Cerovo,
- lokalni put Srđevac - Lozna,
- lokalni put Lozna - Sušica,
- lokalni put Crhalj - Goduša (Zlo prlo),
- lokalni put Brzava - Prijelozi (pored Prijeloške rijeke),
- lokalni put Ravna Rijeka - Majstorovina ,
- lokalni put Ravna Rijeka - Rakita - Bjelasica (pored Rakitske rijeke),
- lokalni put Rasovo - Boljanina (pored Boljanske rijeke),
- lokalni put Bijelo Polje - Bistrica (Zminjak),
- lokalni put Bijelo Polje - Pripčići (pored Lima),
- lokalni put Pavino Polje - Kičava (pored Kičavske rijeke).

Karta broj 4: Erozivna područja kao produkt bujičnih tokova u opštini Bijelo Polje

Redni broj	Kategorije erozije			Specifična produkcija nanosa (m^3/km^2 godišnje)	
	Oznaka	Koeficijent erozije	Kategorija	Minimalna	Maksimalna
1.	I	1,25	Ekscesivna	3.000	18.000
2.	II	0,85	Jaka	1.700	10.000
3.	III	0,55	Srednja	900	5.000
4.	IV	0,30	Slaba	350	2.000
5.	V	0,10	Vrlo slaba	70	400

Tabela broj 19: Kategorije erozije i specifična produkcija nanosa

Studije slučaja:

a) U jednom zapisu iz 1570. godine govori se da je velika voda odnijela most na Limu. Katastrofalna poplava koja je zadesila Bijelo Polje 1896. godine odnijela je most na Limu. O ovoj poplavi pisao je list Carigradski glasnik (broj 44 iz 1896. g.). U listu je zabilježeno da je most na Limu u Bijelom Polju 11. novembra 1896. godine odnijela velika voda. Uzrok ovakvoj poplavi bila je kiša koja je padala 11 dana, pa su poplave ugrozile čitavo Polimlje. Gradsko

naselje Nikoljac je tada bilo odsječeno od grada 40 dana, sve dok se Lim nije povukao u svoje korito.

b) Usljed obilnih padavina 16.11.1979. godine došlo je do bujanja rijeke Lješnice koja je podigla nivo Lima, pa su u mjestu Brzava jedinice civilne zaštite morale da miniraju stari most kako ne bi došlo do začepjenja novog mosta.

c) U naselju Zaimovića Livade, 17.11.1979. godine zbog velikih padavina i zbog karakterističnog geomorfološkog sastava zemljišta (močvarno), došlo je do plavljenja kuća (knjiga dežurstva Vatrogasne jedinice Bijelo Polje).

d) U oktobru 1992. godine usljed velike količine padavina došlo je do začepjenja na skoro svim pritokama rijeke Lim. Nakon pucanja začepjenja formirao se poplavni talas koji je nanio velike materijalne štete na infrastrukturnim i stambenim objektima, kao i poljoprivrednom zemljištu. Uništen je veliki dio putne infrastrukture, kao i većina mostova preko potoka i rijeka, koji su povezivali prigradska i seoska naselja sa gradom. Situacija je bila sljedeća:

- **u gradskom naselju Babića Brijeg** došlo je do plavljenja kuće Dina Čokovića koje je prouzrokovao Pavića Potok - četiri člana ove porodice je evakuisano (knjiga dežurstava Vatrogasne jedinice Bijelo Polje);

- **Cerovski potok** koji se uliva u Lim u prigradskom naselju Rakonje - Malo Polje poplavio je stambene objekte porodica: Nišavić Radisava, Jovanović Vojislava, Jovanović Tomislava, Đukić Stanije i Sošić Velizara. Tom prilikom evakuisano je 24 člana ovih porodica;

- **u gradskom naselju Lješnica**, nivo vode u rijeci Lješnici porastao je za preko 5 m i poplavio okolne kuće. Evakuisano je 15 stanovnika ovog naselja. Zbog nemogućnosti saniranja posljedica poplave, Opština je dodijelila stanove porodicama Opančina i Tomović;

- **u gradskom naselju Rijeka**, došlo je do plavljenja 10 stambenih objekata koje je prouzrokovao visoki vodostaj u rijeci Lješnici. Evakuisana su 52 stanovnika. Zbog nemogućnosti saniranja posljedica poplave, Opština je dodijelila stanove porodicama: Čatović, Dizdarević, Muratović i Lukač.

e) Usljed velikih padavina u novembru mjesecu 2010. godine, došlo je do izlivanja rijeke Lim i njenih pritoka. Situacija koja se desila krajem 2010. godine, u hidrološkom smislu, bila je mnogo ekstremnija od one na početku godine. Razlog leži u činjenici da su se krajem 2010. godine u kratkom vremenskom periodu desile dvije jake kišne serije. Prva kišna serija je maksimalno opteretila hidrološke sisteme, a druga kišna serija je prilično brzo naišla, tako da nije bilo vremena da se hidrološki sistemi „rasterete“ od velike količine vode iz prve kišne serije. Druga kišna serija je naišla na već maksimalno opterećene hidrološke sisteme što je uslovalo izlivanje voda.

Naziv opštine	30 časovna količina kiše u lit/m2 od 7h 30. novembra do 13h 1. decembra 2010. godine
B.Polje	44,2

Tabela broj 20: Pregled padavina (Hidrometeorološki zavod Crne Gore 08.08.2011. godine)

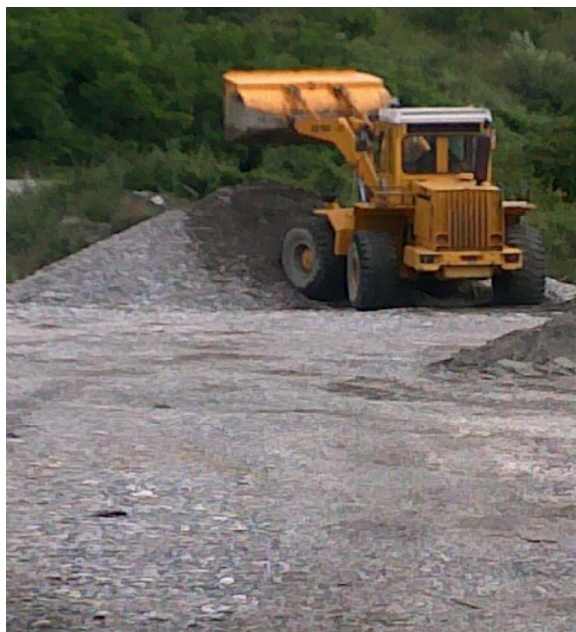
Pregled količine padavina za novembar 2010. sa uporednim prikazom sa prosječnim količinama i odstupanjima					
Kol. pad.	prosjeak za novembar	novembar 2010.g.	odstupanje	odstupanje u %	učesće od prosj.kol. u %
B.Polje	107,9	121,9	14,0	12,9	112,9
Pregled količine padavina za decembar 2010. sa uporednim prikazom sa prosječnim količinama i odstupanjima					
Kol. pad.	prosjeak za decembar	decembar 2010.	odstupanje	odstupanje u %	učesće od prosj.kol. u %
B.Polje	89,6	116,8	27,2	30,4	130,4

Tabela broj 21: Pregled količine padavina (Hidrometeorološki zavod Crne Gore 08.08.2011. godine)

Ova dva primjera detaljno su opisana iz razloga što su ovo ekstremni slučajevi i u njima su oboreni i postavljeni novi hidro-meteorološki rekordi.

2.1.2 Plavljene površine

Poplave na području opštine Bijelo Polje se različito manifestuju zavisno od karakteristika vodotoka koji prouzrokuje poplave. Duž doline Lima u mjestima sa lijeve i desne obale usljed visokog vodostaja i neplanske eksploatacije šljunka (slike broj 11 i 12), dolazi do izmještanja korita rijeke i ugrožavanja naselja, industrijskih postrojenja i poljoprivrednih površina.

Slike broj 11 i 12: Jedno od mjesta u selu Zaton gdje se vrši neplanska eksploatacija šljunka koja za rezultat ima izmještanje korita rijeke Lim

Duž toka rijeke nalaze se saobraćajna infrastruktura i naselja, pa se njenim izlivanjem blokiraju saobraćajnice i ugrožavaju kuće, pomoćni, poljoprivredni i dr objekti.

Poljoprivredne obradive površine, iako po površini manje, ali značajane za poljoprivrednu proizvodnju, takođe su smještene u dolini Lima i njegovih pritoka.

Na teritoriji opštine Bijelo Polje usljed izlivanja rijeke Lim moguće su poplave na sljedećim lokacijama:

- **Lokacija Bioča** – na dužini od oko 800 m ugrožena je lijeva i desna obala. Na lijevoj obali ugroženo je poljoprivredno zemljište, a na desnoj lokalno groblje i magistralni put Bijelo Polje - Berane.
- **Lokacija Srđevac** – na lokaciji iza objekta Sabaheta Hota u dužini od 700 m ugrožena je desna obala i to poljoprivredno zemljište (slike 13 i 14). Vršeni su određeni radovi na regulaciji i zaštiti desne i lijeve obale, međutim, ti radovi nijesu riješili problem.

Slike broj 13 i 14: Srđevac

- **Lokacija Šćepanica** – na ovoj lokaciji ugrožena je obala u dužini od 100 m, tj. ugrožen je magistralni put Bijelo Polje – Berane.
- **Lokacija Zaton** – lokacija (1) je kod stare škole u dužini od 800 m. Ugrožena su dva stambena objekta u kojima živi 14 članova porodica (slika br. 16).

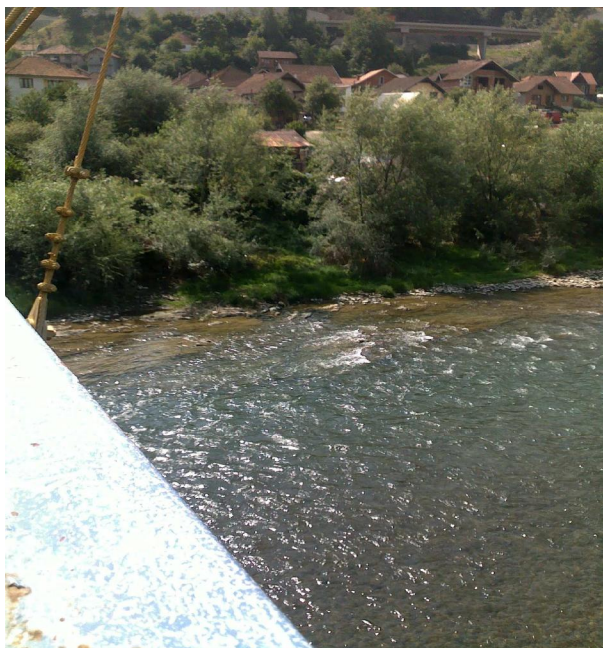

Slike broj 15 i 16: Poplavljeni stambeni objekti u Zatonu (novembar 2010. godine)

Na ovoj lokaciji takođe je ugrožena i desna obala koju čini poljoprivredno zemljište. Po tvrđenju mještana na ovom lokalitetu do sada je rijeka Lim odnijela više desetina hektara obradive zemlje sa daljom tendencijom odnošenja. Ranijih godina na ovom potezu rađena je gabionska zaštita i obaloutvrda, ali je vremenom i ona stradala.

Lokacija (2) je preko puta Fabrike betonskih elemenata u Zatonu u dužini od 1000m. Ugrožena je desna obala i to poljoprivredno zemljište. Na ovom lokalitetu je zadnjih godina koncesionar DOO „Zlajić“, izvodio radove na izradi nasipa i pokušaja skretanja matice Lima uz lijevu obalu, ali bezuspješno jer je pri nadolasku velikih voda nasip nošen.

- **Lokacija Patkova Otoka (Loznice)** – lokacija Loznica kod pješačkog mosta Loznice-Pruška, ugrožen je stambeni objekat u kome živi 17 članova porodice. Iako je veći dio do kuće popunjen zemljišnim slojem, ne može spriječiti izlivanje Lima i ugrožavanje samog objekta. Potrebno je njeno izmještanje (slike br. 17 i 18).

Slike broj 17 i 18: Lokacija Patkova otoka, kuća porodice Selimović

- **Lokacija Strojtanica** – lokacija se nalazi ispod kapele i groblja u dužini od oko 200 m – desna obala. Izlivanjem Lima ugrožena su dva stambena objekata romskog naselja u kojima živi 11 članova domaćinstava (slike 19 i 20).

Slike broj 19 i 20: Poplavljeni objekti romskog naselja u Strojtanici (novembar 2010. godine)

- **Ušće Bistrice** – Ugrožen je turistički objekat SRD „Sinjavac“, kao i poljoprivredno zemljište u dužini od 1000 m u selu Voljavac (slike 21 i 22).

Slike broj 21 i 22: Ušće Bistrice u Lim, lokacija Voljavac (novembar 2010. godine)

- **Lokacija Dobrakovo** – U dužini od oko 300 m, ugrožena je lijeva obala.

Na području opštine Bijelo Polje osim rijeke Lim u vrijeme kada su visoki vodostaji, glavni problem predstavljaju njene pritoke koje se izlivaju na određenim lokalitetima, i to:

Desne pritoke Lima:

- ***Rijeka Lješnica*** – uliva se u mjestu Bioče, gdje se javljaju problemi sa izlivanjem i plavljenjem oranica, domaćinstava i stambenih objekata. U ovom selu živi 113 stanovnika .
- ***Rijeka Tronoša*** – Prilikom visokog vodostaja na mjestu gdje se uliva u Lim, stvara deltu što za posljedicu ima izlivanje i plavljenje domaćinstava.
- ***Boljanska rijeka*** – U vrijeme visokog vodostaja izliva se u središnjem toku i prouzrokuje poplave u mjestima Boljanina (živi 393 stanovnika, odnosno 101 domaćinstvo) i Bogaz .
- ***Rijeka Bistrica*** – tokom visokih vodostaja dolazi do izlivanja u njenom srednjem toku u mjestima: Mokri Lug (žive 34 stanovnika), Kahve, Lug, Presečenik, Ušanovići (sa ukupno 79 stanovnika), i Voljavac (sa 215 stanovnika). U narednom periodu planira se izgradnja manjih hidrocentrala što će usloviti stvaranje akumulacija i smanjiti rizik od plavljenja.

Lijeve pritoke Lima:

- **Rijeka Ljuboviđa** – izliva se u mjestima Pavino Polje (živi 141 stanovnik) i Tomaševo (žive 244 stanovnika).
- **Cerovski potok** – ugroženo je 5 stambenih objekata u kojima živi 27 članova porodice.
- **Pavića potok** – ugrožen je jedan stambeni objekat u kome žive 4 člana porodice.
- **Rijeka Lješnica** – pravi probleme u donjem toku u zadnjih 3 km, u gradskim naseljima Lješnica i Rijeka u kojima živi 1564 stanovnika. U gradskom naselju Lješnica ugroženo je 5 stambenih objekata u kojima živi 25 članova domaćinstva, a u gradskom naselju Rijeka ugrožen je 21 stambeni objekat u kojima živi 21 član domaćinstva.
- **Rijeka Lipnica** – tokom visokih vodostaja poplave se dešavaju u donjem toku Lipnice (gradsko naselje u kome živi 656 stanovnika).
- **Kanjska rijeka** – pravi probleme u donjem dijelu 1,5 km kroz naselje Kanje (u ovom selu živi 295 stanovnika odnosno 78 domaćinstava), sve do magistralnog puta.

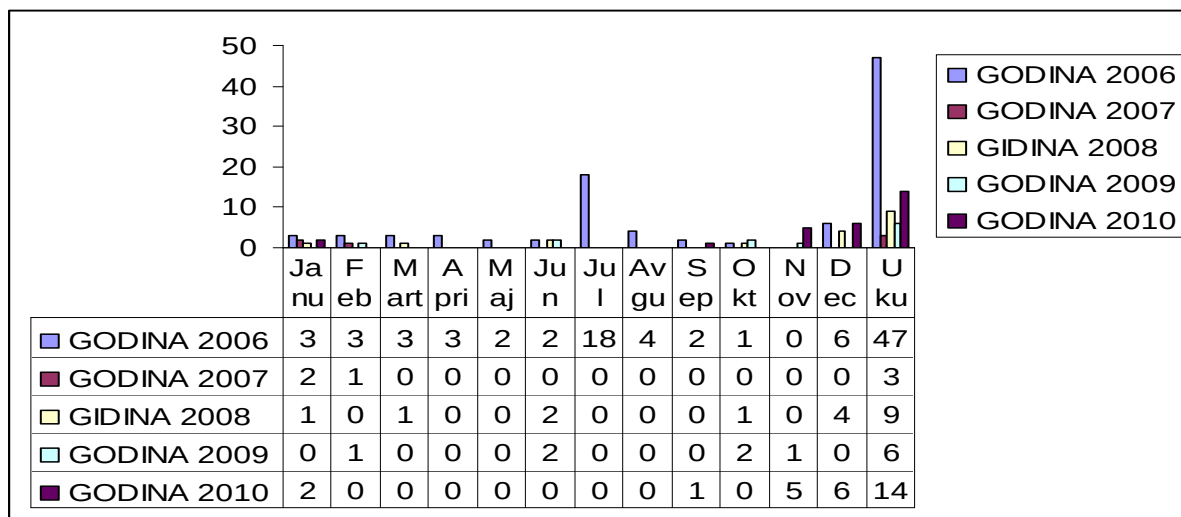
Napomena: Glavni prihodi ovih žitelja su usjevi plodnih oranica koje mogu biti uništene u slučajevima poplava.

Rijeka Čehotina – na osnovu dosadašnjih saznanja ova rijeka nije plavila okolna područja.

Pregled ugroženog stanovništva i objekata dat je u Prilogu broj 7.

2.2 UČESTALOST POJAVLJIVANJA I INTENZITET DJELOVANJA POPLAVA

Podaci Službe zaštite i spašavanja opštine Bijelo Polje o poplavama za period od 2006. do 2010. godine, prikazani su u grafičkom prikazu broj 2. Ti podaci predstavljaju uobičajenu evidenciju Službe zaštite o broju i vrsti intervencija, mjestu i vremenu dešavanja, koji su uredno upisani u knjigu dežurstava, uz konstataciju o broju angažovanih vatrogasaca, vozila, sredstava i opreme.

Grafički prikaz broj 2: Poplave u opštini Bijelo Polje za period od 2006. do 2010. godine

Iz grafičkog prikaza se može zaključiti da su kritični mjeseci novembar, decembar i januar. U gusto naseljenoj dolini Lima, gdje su osim naselja smješteni industrijski objekti, zatim poljoprivredna obradiva zemljišta i drugo od značaja za društveno-ekonomski život građana Bijelog Polja, uočava se nekoliko godina unazad da su poplave česta pojava, i da nanose velike štete u opštini. Ono što je karakteristično za rijeku Lim jeste da postoje lokacije koje usljed visokog vodostaja dovode do plavljenja okolnog područja. Te lokacije su: Bioča, Srdevac, Stjepanica, Strojtanica, Pripčići, Zaton, Patkova otoka (Loznice), Unevina, Sutivan, Voljavac, Gubavač, Dobrakovo.

Studije slučaja:

- a)** U 2006, 2007 i 2008. godini došlo je do izlivanja rijeke Lim i njenih pritoka, ali nije došlo do ugrožavanja stambenih objekata i ljudi koji žive u njima.
- b)** U 2009. godini u oktobru mjesecu usljed obilnih padavina došlo je do plavljenja porodične kuće Selimović Ismeta u mjestu Patkova otoka u kojoj živi 8 članova porodice. U ovoj akciji spašavanja ugrožene porodice učestvovalo je 6 spasilaca sa 2 čamca.
- c)** U novembru 2009. godine, pripadnici Službe zaštite su svojom mehanizacijom uklonili most na rijeci Lješnici, koji je bio prijetnja za formiranje poplavnog talasa i ugrožavanje ljudi i stambenih objekata nizvodno od mosta.
- d)** U novembru i decembru 2010. godine došlo je do izlivanja rijeke Lim i njenih pritoka, pa je kompletno ljudstvo Službe zaštite sa opremom i mehanizacijom bilo na terenu, kako bi pružili adekvatnu pomoć ugroženom stanovništvu u mjestima: Zaton, Pripčići, Patkova otoka, Sutivan, Strojtanica, Lipnica i Lješnica. U ovim aktivnostima evakuisane su 53 osobe od kojih je bilo 31 dijete i 5 starih i slabopokretnih. Svi evakuisani su smješteni kod rodbine.

Ono što karakteriše poplave pritočnih rijeka u Lim sa desne i lijeve strane, jeste da izlivanje tih rijeka nije istovremeno. Ako se izlivaju sa desne strane pritoke na lijevoj strani miruju ili obratno.

2.3 KRITERIJUMI ZAŠTITE OD POPLAVA

Osnovni kriterijum za utvrđivanje prioriteta kod zaštite od poplava, odnosno pri projektovanju i realizaciji sistema za zaštitu od poplava, predstavlja ekonomska i društvena vrijednost branjenog područja. Ovim se iskazuje prije svega broj stanovnika, vrijednost objekata i dobara, veličina branjene površine i njena namjena.

Na osnovu dosadašnjeg iskustva u projektovanju i građenju mogu se utvrditi neki osnovni pokazatelji koji definišu stepen zaštite, prioritet izgradnje objekata vezano za veličinu naselja, vrijednost privrednih objekata i poljoprivrednih površina. Predlog ovih kriterijuma dat je u tabeli broj 22. Predlog svakako treba shvatiti uslovno, imajući u vidu da je stepen zaštite od poplava dinamička kategorija, koja zavisi od tehničko-ekonomskih, ekoloških, socijalnih i drugih kriterijuma, a posebno i od organizovanosti sistema zaštite i spašavanja kada su poplave u pitanju.

Redni broj	Broj stanovnika i karakter dobara na zaštićenom području - kaseti	Povratni period mjerodavne velike vode (godina)
1.	Naseljeno mjesto veće od 50 000 stanovnika	200
2.	Naseljeno mjesto od 10 000 do 50 000 stanovnika	100
3.	Veliki i značajni industrijski i drugi privredni objekti	100
4.	Naseljeno mjesto od 2 000 do 10 000 stanovnika	50
5.	Srednji industrijski i drugi privredni objekti	50
6.	Naseljeno mjesto veće od 2 000 stanovnika	25
7.	Melioracioni sistemi i izvorišta za vodosnabdijevanje	25
8.	Manja naselja i sela	20
9.	Manji industrijski i drugi privredni objekti	25
10.	Poljoprivredne površine van melioracionih sistema	20

Tabela broj 22: Okvirni kriterijumi za rangiranje i usvajanje mjerodavnih proticaja velikih voda za sistem zaštite od poplava

Pri izradi konkretnih projekata može se na osnovu dokumentovanih tehničko-ekonomskih, ekoloških i drugih analiza, usvojiti i drugačiji rang, odnosno mjerodavni proticaj velike vode. Zaštitnu visinu nasipa iznad nivoa mjerodavne velike vode, kao i druge parametre pouzdanosti sistema, treba analizirati i dokazati u svakom konkretnom slučaju.

2.4 PRINCIPI ZAŠTITE OD POPLAVA

Zaštita od poplava na području opštine Bijelo Polje mora se zasnivati na sljedećim principima:

- Zaštita od poplava mora se sprovesti korišćenjem svih raspoloživih kapaciteta, počev od pasivne zaštite, korišćenja akumulacije kao mjere aktivne zaštite, do striktnog definisanja i pridržavanja propisa za odbranu od poplava;
- Bitan uslov za obezbjeđivanje efikasnog djelovanja izgrađenih objekata za zaštitu od poplava jeste njihovo redovno održavanje i dogradnja, odnosno rekonstrukcija;
- Za smanjenje direktnih i indirektnih mjera od poplava treba primjenjivati neinvesticione – preventivne mjere na prostorima ugroženim poplavama, prvenstveno sprečavanjem realizacije većih investicija u ugroženim ili nedovoljno zaštićenim zonama. U tom cilju, potrebno je definisati ugrožene prostore na odgovarajućim kartama i planovima, kao i definisati elemente zaštite od poplava u prostornim planovima;

- Uslov za obezbjeđivanje efikasnosti sistema za zaštitu od poplava i uređenja vodnih tokova, predstavljaju i radovi na zaštiti od erozije i bujica u gornjim djelovima sliva. Eksploatacija materijala iz riječnih korita mora se vršiti planski, u skladu sa karakteristikama riječnih tokova, kako ne bi došlo do štetnih uticaja na riječni tok i izgrađene objekte.

2.5 MJERE, SNAGE I SREDSTVA ZA ZAŠTITU OD POPLAVA

Poplave su prirodni fenomeni čije se pojave ne mogu izbjeći, ali se preduzimanjem različitih preventivnih mjera rizici od plavljenja mogu sniziti na prihvatljiv nivo.

Za planiranje zaštitnih mjera potrebno je koristiti pouzdane podatke i informacije o postojećim i planiranim korišćenjima prostora, o hidrometeorološkim i geomorfološkim osobinama nekog područja, o vegetacijskom pokrivaču, kao i o tipovima zemljišta.

Poplave su među najopasnijim elementarnim nepogodama, jer uzrokuju gubitke ljudskih života, velike materijalne štete, devastaciju kulturnih dobara, kao i velike ekološke štete usljed nekontrolisanih širenja zagađenja poznatog i nepoznatog porijekla putem poplavnih voda. U zavisnosti od stepena ugroženosti određene su odgovarajuće mjere zaštite i spašavanja od poplava i njihovo sprovođenje.

Kada je postupak zaštite i spašavanja od poplava u pitanju postoje dvije vrste zaštite, i to: **redovna** i **vanredna** zaštita od poplava.

Redovna zaštita od poplava podrazumijeva preventivne radove i mjere na zaštiti od poplava. U cilju smanjenja posljedica poplava neophodno je preduzeti preventivne mjere, kao što su: čišćenja korita rijeke Lim i svih njenih pritoka; identifikacija područja za koja se smatra da postoji rizik od nastanka poplava (poplavna područja); izrada karata plavnih zona i njihovo unošenje u planove prostornog uređenja, informacioni sistem i katastar nepokretnosti; izrada projektne dokumentacije za zaštitu od poplava i izgradnja i redovno održavanje objekata za zaštitu od poplava. Izrada projektne dokumentacije podrazumijeva izradu planova, programa i ostale projektne dokumentacije za sprečavanje nastanka poplava.

Redovna zaštita od poplava obuhvata i:

- izviđanje i osmatranje stanja voda, terena i objekata u zoni poplava;
- izučavanje režima plavljenja;
- organizacijsku i materijalnu pripremu svih učesnika u zaštiti od poplava.

Vanredna zaštita od poplava preduzima se u periodu nailaska velikih voda i podrazumijeva preduzimanje potrebnih tehničkih mjera.

Vanredna zaštita od poplava organizuje se i vrši u zavisnosti od stepena opasnosti. Prema veličini opasnosti od nastanka poplava utvrđuju se 4 stepena opasnosti, i to:

- *prvi* – kada se voda počne izlivati iz korita, a očekuje se dalji porast vodostaja;
- *drugi* – kada izlivena voda dopiše do nožica nasipa;
- *treći* – kada nivo vode u vodotoku dostigne do 1 metar ispod najvećeg zabilježenog vodostaja, a očekuje se i dalji porast vode ili kada je zaštitni nasip raskvašen usljed dugotrajnih visokih vodostaja;
- *četvrti* – kada nivo vode u vodotoku dostigne najveći zabilježeni vodostaj, a očekuje se i dalje njegov porast ili kada je zaštitni nasip u većoj mjeri raskvašen usljed dugotrajnih visokih vodostaja.

Vanredna zaštita od poplava obuhvata i:

- uvođenje dežurstva u svim opštinskim službama koje su učesnici sistema zaštite i spašavanja i
- stavljanje u pripravnost kompletne mehanizacije neophodne za zaštitu i spašavanje od poplava.

Pod snagama za zaštitu od poplava podrazumijevamo sve raspoložive ljudske i materijalne resurse koji se angažuju u slučaju nastanka poplava. Služba zaštite opštine Bijelo Polje, kao dio operativnih jedinica čini osnovu za djelovanje u slučaju nastanka poplava. Ova jedinica ima dugu tradiciju, solidno je opremljena i dobro obučena za djelovanje. U Službi zaštite zaposlena su 24 radnika od kojih su dvadeset tri (23) operativni radnici. Starosna struktura zaposlenih vatrogasaca – spasilaca je raznolika i omogućava izvršavanje zadataka koji se pred njima postavljaju u vanrednim situacijama. Služba zaštite opremljena je uglavnom opremom i sredstvima koja su predviđena za gašenje požara, kao i spašavanje iz ruševina i prilikom nastanka saobraćajnih udesa.

Obzirom na to, da je odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju, uloga i nadležnost opštinske Službe u značajnoj mjeri izmijenjena, tako da ona daje prvi odgovor na sve vrste hazarda koji se dogode na teritoriji opštine, pa je potrebno vršiti njeno dodatno opremanje za djelovanje, između ostalog, i u slučaju poplava.

Pored resursa kojima raspolaže Služba zaštite opštine Bijelo Polje, za efikasno i kvalitetno djelovanje u slučaju nastanka poplava angažuju se i javna preduzeća (JPKSD „Lim“ i JP Vodovod „Bistrica“), privatni preduzetnici koji raspolažu sa odgovarajućom mehanizacijom (DOO Pelengić, DOO Amigo, DOO „Bijela 3“, DOO Šukurica, DOO Zlaić, Geo put, Indus

trans i drugi), kao i specijalističke jedinice (kajakaško društvo „LIM“ i planinarsko-speleološko društvo „AKOVO“).

Za sve navedene subjekte koji učestvuju u izvršavanju mjera zaštite i spašavanja od poplava, neophodna je nabavka specijalizovane opreme i sredstava, kao i adekvatna edukacija ljudskih resursa.

2.5.1 Evakuacioni kapaciteti

U slučaju poplava većih razmjera i potrebe za evakuacijom stanovništva sa ugroženog područja, može se obezbijediti smještaj za 415 lica u turističkim objektima, kao i za 8200 lica u školskim objektima (tabela broj 23), što ukupno iznosi 8615 lica. Za smještaj ugroženih lica u školskim objektima neophodno je obezbijediti određen broj kreveta i vreća za spavanje. Hala sportova „Nikoljac“, takođe može da posluži kao mjesto za evakuaciju i zbrinjavanje ugroženog i nastradalog stanovništva čiji je kapacitet oko 2000 lica.

Redni broj	N A Z I V Š K O L E	A D R E S A	SMJEŠTAJNI KAPACITETI
1.	„Marko Miljanov“	Z. Livade	1000 lica
2.	„Dušan Korać“	Ul. Voja Lješnjaka	1000 lica
3.	„Risto Ratković“	N. Merdovića	500 lica
4.	„VI. Sl. Ribnikar“	Rasovo	500 lica
5.	„9. maj“	Sutivan	300 lica
6.	„Braća Ribar“	Zaton	300 lica
7.	„P. Žižić“	Njegnjevo	200 lica
8.	„Nedakusi“	Nedakusi	200 lica
9.	„R. B. Tršo“	Lozna	100 lica
10.	„Vuk Karadžić “	Bistrica	500 lica
11.	„A.B. Đilas“	R. Rijeka	300 lica
12.	„Š. Međedović“	Godijevo	100 lica
13.	„Milovan Jelić“	P. Polje	200 lica
14.	„K. Radojević“	Tomaševo	300 lica

15.	„Mladost“	Kanje	100 lica
16.	„21. Maj“	Goduša	50 lica
17.	„M. Đalović“	Sušica	50 lica
18.	Gimnazija „Miloje Dobrašinović“	Ul. Volođina bb	1000 lica
19.	JU Srednja stručna škola	Ul. Voja Lješnjaka	500 lica
20.	JU Srednja elektro i ekonomska škola	Ul. Volođina bb	1000 lica
U K U P N O:			8200 lica

Tabela broj 23: Pregled smještajnih kapaciteta u osnovnim i srednjim školama

Sastavni dio ove procjene čini Digitalna karta poplavama ugroženih područja u koju su unešeni podaci o ugroženom stanovništvu, stambenim i pomoćnim objektima, privrednim, infrastrukturnim i drugim objektima.

3. ZAKLJUČCI

1. Mogućnosti nastajanja poplava na teritoriji opštine Bijelo Polje su velike na gotovo svim vodoplavnim terenima, posebno u proljećnim i jesenjim mjesecima.
2. Kao posljedica poplava mogu se očekivati ljudski gubici i značajne materijalne štete pogotovu na poljoprivrednom zemljištu i putnoj infrastrukturi.
3. Neophodna je blagovremena i potpuna informisanost građana o svim mjerama i radnjama koje Opština preduzima u cilju smanjenja rizika od nastanka poplava, kao i podizanja svijesti građana o mogućim posljedicama poplava.
4. U smislu preventivne zaštite ljudi i materijalnih dobara neophodno je izvršiti regulaciju korita rijeke Lim i njenih pritoka.
5. U cilju smanjenja rizika od poplava neophodno je spriječiti neplansku i nezakonitu eksploataciju šljunka iz korita rijeke Lim.
6. U slučaju nastanka poplava većih razmjera potrebno je preduzeti sve odgovarajuće mjere koje se odnose na zaštitu i spašavanje ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju.
7. Potrebno je nastaviti sa jačanjem ljudskih i materijalnih resursa opštinske Službe zaštite i drugih subjekata koji čine dio sistema zaštite i spašavanja.

GLAVA II

DOKUMENTA OPŠTINSKOG PLANA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE OD POPLAVA

1. MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD POPLAVA

Mjere za zaštitu i spašavanje od poplava predstavljaju organizovane radnje i postupke koje pripremaju i sprovode državni organi i organizacije, organi lokalne uprave, privredna društva, pravna lica i preduzetnici i operativne jedinice, u cilju sprovođenja adekvatnih aktivnosti prije poplava (mjere preventivne zaštite), tokom poplava u fazi spašavanja (mjere zaštite i spašavanja), kao i prilikom otklanjanja posljedica nakon poplava.

Uređenju prostora i izgradnji objekata koji su u funkciji zaštite područja ugroženog poplavama na raspolaganju stoje brojne strukturne i nestrukturne mjere. Strukturne mjere su izgradnja nasipa, brana, preliva i odvodnih kanala itd., dok su nestrukturne mjere planiranje prostora, formiranje zona u plavljenom području, ispravljanje planskih grešaka napravljenih u prošlosti, polisa osiguranja i dr.

Dodatak A (mjere preventivne zaštite).

1.1 Mjere i aktivnosti nakon dobijanja upozorenja o mogućoj poplavi/ upozorenja o ekstremnim meteorološkim uslovima

Opštinski tim za upravljanje u vanrednim situacijama preduzima radnje na način na koji je to definisano ovim planom. Prvenstveno se razmatra postojeća situacija, pri čemu u opšta razmatranja spadaju:

- analiza informacija o poplavi kako bi se procijenile vjerovatne posljedice poplave;
- praćenje informacija o vremenskim prilikama i poplavi;
- procjena zahtjeva u pogledu rukovođenja i koordiniranja;
- analiza lokalnih resursa i razmatranje potreba za dodatnim resursima u pogledu osoblja, zaštite imovine, spašavanja od poplava i podrške iz vazduha;
- praćenje vodotoka i preduzimanje mjera na izviđanju i prikupljanju informacija o ravničarskim područjima;
- obezbjeđivanje da radove na ublažavanju posljedica od poplava sprovode i kontrolišu vlasnici ili korisnici;
- priprema aktivnosti u cilju adekvatnog informisanja javnosti i lokalnog stanovništva;
- izrada i objavljivanje izvještaja o trenutnoj situaciji itd.

Zavisno od težine situacije i daljih najava o pogoršanju vremenskih prilika, Opštinski tim može da formira stručnu operativnu grupu koja će za potrebe efikasnijeg rukovođenja i koordiniranja kontinuirano vršiti:

- Izradu procjene trenutnog nivoa poplavnih voda i predviđenih nivoa. Da li poplavne vode rastu, jesu li dostigle najveći nivo ili počinju da opadaju?
- Analizu informacija o poplavi u cilju procjene vjerovatnih posljedica, i to:
 - koje oblasti su izložene riziku od plavljenja;
 - koje oblasti mogu biti izložene riziku od odsječenosti;
 - koja područja mogu biti izložena riziku od posrednih efekata, kao posljedica prekida u infrastrukturi, snabdijevanju električnom energijom, plinom, vodom, funkcionisanju

telefonskih veza, kanalizacionom sistemu, sistemu zdravstvene zaštite, saobraćaju ili radu službi koje vrše zaštitu i spašavanje.

- Utvrđivanje šta je ugroženoj zajednici potrebno da zna i da radi dok se razvija situacija sa poplavom;
- Procjenjivanje karakteristika ugroženih populacija;
- Povezivanje sa relevantnim vlasnicima određene infrastrukture/imovine (npr. vodovodom i elektrodistribucijom);
- Sprovođenje strategija za odgovor kako je to zahtijevano, a na osnovu procjene posljedica od poplava;
- Nastavak praćenja situacije na ugroženom području;
- Nastavak izviđanja i prikupljanja informacija o niskim područjima itd.

1.2 Mjere zaštite i spašavanja od poplava po fazama

Mjere zaštite i spašavanja od poplava koje se sprovode u tri faze date su u prilogu broj 1.

1.2.1 Zaštita ključne infrastrukture

Ključna infrastruktura i imovina u zajednici (npr. preduzeća, putevi, elektro mreža, stambeni, poslovni i drugi objekti itd.), mogu biti oštećeni u slučaju poplave. Stoga se moraju preduzeti sve neophodne mjere za njenu zaštitu, pri čemu će Opštinski tim za upravljanje vanrednim situacijama utvrđivati prioritete zaštite.

Zaštita ključne infrastrukture može se vršiti postavljanjem mobilnih brana, postavljanjem krupno lomljenog kamena na udarna mjesta vodotoka ili postavljanjem vreća punjenih pijeskom. Opština nema na zalihama ništa od ovih sredstava koja bi mogla koristiti za zaštitu ključne infrastrukture, pa je Opština dužna da sklopi ugovor sa koncesionarom, radi obezbjeđivanja određene količine vreća sa pijeskom, koji je koncesionar dužan da ima na lageru. Ove vreće bi se postavljale kao zaštita prilikom izlivanja rijeke Bistrice, Ljubovide, Lješnice, Lipnice, Boljanske rijeke i Kanjske rijeke, kao i na mjestima na kojima Lim ošteti novosagrađene obaloutvrde. Imovina se može zaštititi: postavljanjem vreća sa pijeskom da se na minimum svede ulazak vode u objekte podsticanjem preduzeća i domaćinstava da podignu ili uklone stvari.

1.2.2 Zatvaranje puteva

Direkcija za saobraćaj u saradnji sa Upravom policije i glavnim saobraćajnim inspektorom odgovorna je za zatvaranje magistralnog puta Bijelo Polje – Podgorica, Bijelo Polje – Berane i Bijelo Polje Prijepolje, kao i regionalnog puta Bijelo Polje – Pljevlja.

Opština Bijelo Polje je odgovorna za zatvaranje lokalnih i nekategorisanih puteva.

U slučaju da neki od lokalnih ili nekategorisanih puteva bude poplavljen ili mu prijeti opasnost da bude oštećen bujicom, lokalna uprava će preko Sekretarijata za stambeno komunalne djelatnosti i saobraćaj izvršiti postavljanje znakova upozorenja i putnih blokada, kako ne bi došlo do nesrećnih slučajeva. O zatvaranju puteva stanovništvo će odmah biti obaviješteno saopštenjima preko lokalnih medija – radio Bijelo Polje i TV Sun.

1.2.3 Odgovor na bujice

Odgovor nadležnih zaduženih za vanredne situacije, treba da bude u skladu sa smjernicama za upravljanje vanrednom situacijom koju stvaraju bujice. Kada se sprovodi prethodno planiranje za bujice, potrebno je slijediti sljedeće korake, i to po redu po kojem su dati:

- Utvrditi da li postoje prepreke za evakuaciju razmatranjem vremena za upozorenje, bezbjednih maršuta, raspoloživih resursa itd.;
- Ako je evakuacija moguća, onda je moraju podržati kapaciteti za njeno sprovođenje (informisanje javnosti);
- Gdje je vjerovatno da će ljudi ostati odsječeni bujicama zbog ograničenih opcija pri evakuaciji, ugroženim ljudima treba dati savjete u pogledu bezbjednosti i reći im da ako su odsječeni ne pokušavaju da pobjegnu tako što će ući u bujicu, kao i da je možda bezbjednije potražiti najvišu tačku na objektu i nazvati 112 ili 123, ako im je potrebno spašavanje. Ovaj savjet je potrebno dati čak i kada je evakuacija moguća, zbog vjerovatnoće da neće možda svi pripadnici zajednice željeti da se evakuišu.
- Za objekte za koje se zna da su strukturno nestabilni, potrebno je uspostaviti mehanizam rane evakuacije (vratiti se na korak 1 ovog ciklusa);
- Ako rana evakuacija nije moguća, onda je potrebno obaviti konkretne pripreme za spašavanje građana zarobljenih u strukturno neprikladnim objektima ili učiniti to preventivno ili kada ti ljudi zatraže pomoć.

Tokom bujice često će, zbog brzog razvijanja situacije sa poplavom, biti teško uspostaviti centre za evakuaciju (pomoć), prije samog pokretanja evakuacije, kako je to obično praksa, ali to ne smije da ugrozi sprovođenje evakuacije.

1.2.4 Evakuacija

Opštinski tim za upravljanje u vanrednim situacijama procjenjuje situaciju na ugroženom području i donosi odluku o sprovođenju evakuacije na teritoriji opštine.

Opštinski tim za upravljanje u vanrednim situacijama procjenjuje potrebu i dostavlja predlog Operativnom štabu za vanredne situacije, o donošenju odluke od strane Vlade Crne Gore o evakuaciji stanovništva iz jedne u drugu opštinu. Opštinski tim sprovodi donesenu odluku i nalaže realizovanje konkretnih radnji i aktivnosti koje će sprovoditi Služba za zaštitu i spašavanje, uz pomoć drugih agencija/organa i službi (Crveni krst, vojska, policija, specijalističke jedinice i dr.).

Uprava policije odgovorna je da obezbijedi prohodnost evakuacionih puteva, bezbjednost građana koji se evakuišu, objekat za evakuaciju, kao i da zaštitu imovinu na području sa kojeg je izvršena evakuacija.

Opštinski Crveni krst Bijelo Polje će preuzeti obavezu evidentiranja ljudi pogođenih vanrednom situacijom uzrokovanom poplavom, uključujući one koji su evakuisani. Organizacija evakuacije od poplave data je u **dodatku B**.

Opštinski tim za upravljanje u vanrednim situacijama je odgovoran za izradu i saopštavanje upozorenja o evakuaciji. Služba za zaštitu i određene jedinice-timovi koji su osposobljeni za spašavanje na vodi i pod vodom vršiće evakuaciju stanovništva.

Mjesta za evakuaciju i smještajni kapaciteti dati su u Prilogu broj 2.

1.2.5 Spašavanje od poplava

Služba zaštite i spašavanja vrši aktivnosti spašavanja koje preduzima u situacijama u kojima dobrovoljna evakuacija nije moguća, nije uspjela, ili se smatra previše opasnom po ugroženo lice ili zajednicu. Prije započinjanja aktivnosti spašavanja treba sprovesti procjenu raspoloživih resursa za spašavanje iz poplava, ukoliko nije urađena prije vanrednih zbivanja.

Spašavanje se smatra visokorizičnom aktivnošću i za spasioca i za lice kome je potrebno spašavanje, i na spašavanje ne treba gledati kao na poželjnu aktivnost postupanja u vanrednoj situaciji. Spasioci treba uvijek da sprovedu dinamičnu procjenu rizika prije pokušaja spašavanja iz poplava.

Prilikom spašavanja logistiku za pružanje prve medicinske pomoći i zbrinjavanje davaće Hitna medicinska pomoć i ekipe Doma zdravlja, kao i ekipe opštinskog Crvenog krsta.

1.2.6 Obnova zaliha

Tokom poplava može se desiti da pojedina naselja ili domaćinstva budu odsječena zbog oštećenja puteva ili mostova, pa se u takvim okolnostima može javiti potreba za obnovom zaliha osnovnim životnim potrebštinama u izolovanim naseljima. Kada informacije sa terena nagovještavaju da može doći do izolacije pojedinih naselja ili domaćinstava, lokalna uprava će preporučiti preduzećima ili domaćinstvima da povećaju zalihe osnovnih potrebština.

Nakon pojave poplava Služba zaštite će pružiti podršku izolovanim zajednicama pomaganjem u prevozu osnovnih potrebština alternativnim putevima. Takođe, Služba zaštite će raditi sa humanitarnim agencijama na dostavljanju pomoći zajednicama koje su izolovane.

1.2.7 Pitanja od značaja za javno zdravlje koja su povezana sa otpadnim vodama i ključnom kanalizacionom infrastrukturom

Plavljenje ključne kanalizacione infrastrukture, uključujući septičke jame i kanalizacione pumpne stanice, može za posljedicu imati probleme sa kvalitetom vode na teritoriji opštine. Institut za javno zdravlje provjerava kvalitet vode u slučaju plavljenja ključne infrastrukture.

Tamo gdje je vjerovatno da će se to desiti ili se desilo, služba nadležna za ključnu kanalizacionu infrastrukturu – JP „Vodovod Bistrica“ treba da preduzme sljedeće:

- informiše Opštinski tim i Operativni štab o bezbjednosti ključne kanalizacione infrastrukture, kako bi na taj način pomogla pripremu aktivnosti za odgovor u slučaju poplave;
- održava ili unaprijedi bezbjednost ključne kanalizacione infrastrukture;
- provjeri i popravi, gdje je to moguće, funkcionisanje ključne kanalizacione infrastrukture za vrijeme poplave;
- informiše nadležne u slučaju plavljenja ključne kanalizacione infrastrukture.

Obaveza je Opštine Bijelo Polje da zajedno sa Institutom za javno zdravlje i drugim službama riješi probleme sa kvalitetom vode, kao i saradnja sa JZU doma zdravlja Bijelo Polje (higijensko-epidemijološka služba), u cilju preduzimanja mjera zdravstvene zaštite i medicinske pomoći.

1.2.8 Postupanje građana u slučaju poplava

Mjere i način postupanja građana prije, za vrijeme i nakon poplava, date su u uputstvu za postupanje građana u slučaju rizika od poplava (**dodatak C**).

2. OPERATIVNE JEDINICE (ljudski i materijalni resursi)

Operativne jedinice koje se angažuju na zaštiti i spašavanju od poplava su:

- opštinske službe za zaštitu i spašavanje;

Pregled ljudskih i materijalnih resursa dat je u prilogu broj 3.

3. ORGANI LOKALNE UPRAVE, PRIVREDNA DRUŠTVA, DRUGA PRAVNA LICA I PREDUZETNICI (ljudski i materijalni resursi)

Pod organima lokalne uprave, privrednim društvima, drugim pravnim licima i preduzetnicima u smislu sprovođenja ovog plana, podrazumijevaju se subjekti koji su opremljeni i osposobljeni za zaštitu i spasavanje od poplava. To su, prije svega:

- Služba zaštite
- JP „Vodovod Bistrica“
- JPKSD „Lim“
- JZU Opšta bolnica Bijelo Polje
- JZU Dom zdravlja

kao i druga pravna lica i preduzetnici koji posjeduju adekvatnu mehanizaciju za spašavanje i otklanjanje posljedica od poplava.

Pregled ljudskih i materijalnih resursa dat je u prilogu broj 4.

4. RUKOVOĐENJE I KOORDINACIJA PRI AKCIJAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD POPLAVA

- Pozivanje i mobilizacija raspoloživih operativnih jedinica na teritoriji opštine vrši Opština. Pripadnici operativnih jedinica, u slučaju mobilizacije dužni su da se odazovu na poziv upućen preko sredstava javnog informisanja.
- Zaštitom i spašavanjem na području opštine rukovodi Opštinski tim za upravljanje u vanrednim situacijama koji se sastoji od predstavnika lokalne uprave, javnih preduzeća i ustanova, kao i od predstavnika privrednih društava, preduzetnika i drugih pravnih lica koji mogu uzeti učešće u zaštiti i spašavanju od poplava.

Sastav opštinskog tima dat je u prilogu broj 5.

- U sastavu opštinskog tima je i predstavnik Područne jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova – Sektora za vanredne situacije i civilnu bezbjednost. Kada su u akcijama zaštite i spašavanja na području opštine angažovane operativne jedinice koje obrazuje Ministarstvo ili su operativne jedinice angažovane na zahtjev Ministarstva, koordinaciju i rukovođenje učesnika zaštite i spašavanja vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova – Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost
- Kada Skupština Crne Gore /Savjet za odbranu i bezbjednost/, proglasi vanredno stanje zbog nastanka poplave aktiviraju se organi rukovođenja akcijama na državnom nivou.
- Koordinaciju i rukovođenje aktivnostima zaštite i spašavanja u slučaju proglašenja vanrednog stanja jedne ili više opština vrši Koordinacioni tim za upravljanje u vanrednim situacijama.

Organizaciona šema djelovanja na opštinskom nivou data je u prilogu broj 6.1.

Izvještaj o aktivnostima koje su sprovedene podnosi se svaka 3 sata Opštinskom timu za upravljanje u vanrednim situacijama.

Organizaciona šema djelovanja koja definiše način koordinacije i rukovođenja materijalnim i ljudskim resursima u Crnoj Gori data je u prilogu broj 6.2.

5. MEĐUOPŠTINSKA I MEĐUNARODNA SARADNJA

Ukoliko raspoložive snage koje je na umanjenju posljedica od poplava angažovala lokalna uprava nijesu dovoljne, na predlog komandira Službe, Ministarstvo može angažovati Službe zaštite susjednih i ostalih opština u Crnoj Gori.

Lokalna uprava u slučaju potrebe, takođe može direktno pozvati Službe zaštite susjednih opština.

Odluku o traženju pomoći od drugih država u slučaju nastanka vanrednog stanja donosi Ministarstvo, shodno bilateralnim i drugim sporazumima o međunarodnoj saradnji u slučajevima nastanka prirodnih, tehničko-tehnoloških i drugih civilizacijskih katastrofa, kao i ustaljenoj proceduri kada se pomoć traži od organa pri EU, UN i dr.

Opština je dužna da planira mjere i aktivnosti kojima će se omogućiti pravovremeno i brzo realizovanje zadataka, koji za cilj imaju prihvatanje međunarodne pomoći u okviru koncepta pod nazivom Podrška zemlje domaćina (Host Nation Support).

6. INFORMISANJE – UPOZORENJE GRAĐANA I JAVNOSTI

Upozoravanje u slučaju poplava vrši Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju na način što u slučaju očekivanih ekstremnih meteoroloških uslova obavještava Ministarstvo unutrašnjih poslova – Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost, a zatim Sektor dalje obavještava sve lokalne samouprave, opštinske službe zaštite, kao i sva ministarstva, organe, ustanove i preduzeća koji se uključuju u sistem zaštite i spašavanja.

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju odgovoran je za praćenje i prikupljanje meteoroloških podataka koji uključuju upozorenja o poplavama. Mjerne stanice su postavljene duž riječnih tokova i odgovorne osobe iz Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju zadužene su da skupljaju i ažuriraju informacije koje se odnose na visinu riječnog toka. Ovi

podaci i upozorenja se prenose sa nacionalnog nivoa (MUP-Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost) na lokalni nivo (opštine).

Za informisanje javnosti o nastanku poplava na području opštine, kao i posljedicama po ljude, materijalna i kulturna dobra i životnu sredinu nadležna je Opština, a podatke prikuplja od opštinskih službi i organa koji su neposredno angažovani u aktivnostima za zaštitu i spašavanje od poplava.

Službena saopštenja o nastupanju vanrednog stanja, njegovom obimu, aktivnostima i mjerama koje je potrebno preduzeti u akcijama zaštite i spašavanja od poplava daje Ministarstvo unutrašnjih poslova – Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost.

Opštinski tim za upravljanje u vanrednim situacijama obezbijediće da lokalno stanovništvo bude stalno informisano o situaciji sa poplavom. Raspoloživi načini informisanja uključuju:

- Hitna obavještenja
- Lokalnih medija – Radio Bijelo Polje i TV stanice Sun
- komandnim vozilom Službe zaštite koje je opremljeno sistemom ozvučenja (megafon i sirena)
- Veb sajt Opštine Bijelo Polje
- Predsjednike MZ i sastanke u zajednicama
- Obavijestavati putem flajera
- Internet
- Mobilni i fiksni telefoni
- SMS poruke
- Kurirska služba
- E-mail
- Radio amateri itd.

7. NAČIN ODRŽAVANJA REDA I BEZBJEDNOSTI PRILIKOM INTERVENCIJA

Mjere održavanja reda i bezbjednosti prilikom spovođenja aktivnosti u cilju umanjavanja posljedica od poplava vrši Uprava policije preko PJ Bijelo Polje.

8. FINANSIJSKA SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE PLANA

Opština u svom budžetu planira finansijska sredstva za zaštitu i spašavanje od poplava, na osnovu predviđenih mjera i aktivnosti na uređenju vodotoka, kao i na osnovu vrijednosti nastalih šteta pri poplavama iz prethodnih godina.

Opština u svom budžetu planira finansijska sredstva potrebna za zbrinjavanje i evakuaciju ugroženog stanovništva u okviru teritorije opštine.

Sredstva za troškove smještaja stanovništva evakuisanog iz jedne u drugu opštinu u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

Takođe, jedan dio aktivnosti koji se odnosi na operativne i sanacione mjere finansira se iz budžeta Crne Gore.

GLAVA III

PRILOZI

PRIOLOG BROJ 1

RED. BR.	FAZA	MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA	NOSIOCI AKTIVNOSTI
1.	I preventivna zaštita	Neprekidno praćenje situacije na planu zaštite i spašavanja od poplava; izrada i ažuriranje planova za zaštitu i spašavanje od poplava; inspekcijski nadzor. Izgradnja i rekonstrukcija zaštitnih nasipa; obezbijediti uočavanje i registrovanje promjena u koritima vodotoka (nanosi, suženja i proširenja korita i dr.); obezbijediti čišćenje i uređenje korita na pojedinim kritičnim dionicama, (propusti ispod mostova, suženja u koritu i dr.); zaštitni, antierozivni i regulacioni radovi na vodotocima; redovno inoviranje tehničke dokumentacije koja sadrži: preglednu situaciju vodnih područja sa ucrtanim granicama riječnih slivova, podslivova i priobalnih područja, opis poplava koje su se dešavale u prošlosti, situaciju sa ucrtanim poplavnim područjima za pojave velikih voda (karte plavnih zona) i položajem zaštitnih objekata, uzdužne profile nasipa, sa lokacijama prosijecanja nasipa za ispuštanje voda iz poplavljenog područja ili upuštanja velikih voda u retenciona područja, objekte na nasipu, kanale, sezonske privremene linije zaštite, situaciju sa ucrtanim erozivnim područjima, sistemima veza i osmatranja, osmatračnice, magacine i tehnička uputstva za rad u toku zaštite od poplava i obezbijediti adekvatnu komunikaciju putem sredstava veze; obezbjeđivanje opreme i sredstava za spašavanje od poplava; sprovođenje propagandnih mjera, edukacija itd. Istraživanja, studije i projekti vezani za unapređenje stanja zaštite i spašavanja od poplava. Obezbjeđenje savremene opreme i materijalnih sredstava za zaštitu i spašavanje od poplava.	- MUP Sektor za vanredne situacije i CB - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - Uprava za vode - Opština Bijelo Polje - Sekretarijat za preduzetništvo i ekonomski razvoj (Služba za vodoprivredu) - Komunalna policija - Sekretarijat za stambeno komunalne djelatnosti i saobraćaj - Služba zaštite - Javna preduzeća - Sektor za vanredne situacije PJ Bijelo Polje - Uprava policije PJ Bijelo Polje - Mjesne zajednice - Opštinski tim za zaštitu od poplava - Opštinski Crveni krst Bijelo Polje - Lokalne nevladine organizacije - Privatna preduzeća, ustanove, institucije - Lokalni mediji - Građani Bijelog Polja

		Stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje od poplava.	
	II spašavanje	Organizacija, rukovođenje i koordiniranje akcijama zaštite i spašavanja od poplava; posmatranje i izviđanje stanja vodotoka, zaštitnih objekata i okoline; upotreba savremene opreme i sredstava za spašavanje; angažovanje operativnih jedinica; stvaranje uslova za brzu intervenciju službi za zaštitu; preduzimanje neophodnih operativnih mjera, radnji i postupaka na smanjenju štetnog dejstva poplava; saniranje oštećenih djelova zaštitnih objekata; pružanje prve medicinske pomoći povrijeđenim; sprovođenje evakuacije ugroženih i nastradalih građana i materijalnih dobara sa ugroženog područja; zaštita i spašavanje životinja; spašavanje biljaka i biljnih proizvoda; obezbjeđivanje stanovništvu poplavljenih područja osnovnih uslova za život i dr. Neprekidno i pravovremeno obavještavanje stanovništva na ugroženom području.	- MUP – Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost - Opštinski tim za upravljanje u vanrednim situacijama - Operativne jedinice za zaštitu i spašavanje od poplava - Uprava za vode - Uprava policije - Vojska Crne Gore - Zavod za Hitnu medicinsku pomoć - Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore - Institut za javno zdravlje - Opština Bijelo Polje - Služba zaštite - Opštinski tim za zaštitu od poplava - Sekretarijat za stambeno komunalne djelatnosti i saobraćaj - Opštinski Crveni krst Bijelo Polje - JP Vodovod - JPKSD ‘‘Lim’’ - Distribucija - JZU na teritoriji opštine Bijelo Polje - Veterinarske stanice

	III otklanjanje posljedica	Procjena štete od poplava; informisanje stanovništva; uređenje zona za smještaj ugroženog stanovništva (izgradnja montažnih naselja – postavljanje kontejnera); organizovanje prikupljanja i raspodjele pomoći nastradalom stanovništvu; izmještanje i smještaj važnih materijalnih i kulturnih dobara; sprovođenje zdravstvenih, veterinarskih i higijensko – epidemioloških mjera zaštite i sprovođenje drugih aktivnosti i mjera kojima se ublažavaju ili otklanjaju neposredne posljedice izazvane poplavama; asanaciju vodnih objekata i vodotoka; uklanjanje predmeta i materijala koje mogu bitnije uticati na režim voda; stvaranje uslova za normalizovanje života ljudi i rada na ugroženom području; angažovanje stručnih ekipa zdravstvene, veterinarske, komunalne i drugih službi za sprovođenje asanacije; sprovođenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (DDD), i preduzimanje drugih aktivnosti i mjera na sprečavanju djelovanja nastalih posljedica od poplava.	- Opština Bijelo Polje – Komisija za procjenu štete - Lokalni mediji - Opštinski Crveni krst - Centar za kulturu Bijelo Polje - JZU-e u Bijelom Polju - Veterinarske stanice - Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - JP Vodovod „Bistrica“ - JPKSD „Lim“ - Služba za zaštitu
--	--	--	---

PRILOG BROJ 2
OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ U SLUČAJU EVAKUACIJE STANOVNIŠTVA
IZ PLAVLJENIH PODRUČJA

Red. broj	NAZIV OBJEKTA	BROJ LEŽAJEVA	BROJ OBROKA
1.	Hotel „Bijela Rada”	74 + 80	1500
2.	Hotel „Dominus”	37	
3.	Hotel „MB-Dvori”	27	150
4.	Motel „Durmitor”	40	200
5.	Motel „Ravna Rijeka”	30	100
7.	Restoran „5“	15	100
9.	Ugostiteljski objekat SRD „Sinjavac”	15	500
10.	Autobuska stanica “ Novoprevoz”	15	/
11.	“ Mečekomerc”	15+45	60
12.	Planinarski dom na Bjelasica „Cmiljače“	22	
13.	Etno selo « Vuković» Majina gora-Tomaševo (slika br. 6-7)	50	400
UKUPNO :		465	3010

Redni broj	NAZIV ŠKOLE	ADRESA	SMJEŠTAJNI KAPACITETI
1.	„Marko Miljanov“	Z.Livade	1000 lica
2.	„Dušan Korać“	Ul.Voja Lješnjaka	1000 lica
3.	„Risto Ratković“	N.Merdovića	500 lica
4.	„VI.Sl.Ribnikar“	Rasovo	500 lica
5.	„9.Maj“	Sutivan	300 lica
6.	„Braća Ribar“	Zaton	300 lica
7.	„P. Žižić“	Njegnjevo	200 lica
8.	„Nedakusi“	Nedakusi	200 lica
9.	„R.B. Tršo“	Lozna	100 lica
10.	„Vuk Karadžić“	Bistrica	500 lica
11.	" A.B. Đilas "	R.Rijeka	300 lica
12.	„Š.Međedović“	Godijevo	100 lica
13.	„Milovan Jelić“	P.Polje	200 lica
14.	„K. Radojević“	Tomaševo	300 lica
15.	„Mladost“	Kanje	100 lica
16.	„21.maj“	Goduša	50 lica
17.	„M.Đalović“	Sušica	50 lica
18.	Gimnazija „Miloje Dobrašinović“	Ul.Volođina bb	1000 lica
19.	JU Srednja stručna škola	Ul.Voja Lješnjaka	500 lica
20.	JU Srednja elektro i ekonomska škola	Ul.Volođina bb	1000 lica
U K U P N O			8200 lica

PRILOG BROJ 3
PREGLED LJUDSKIH I MATERIJALNIH RESURSA OPERATIVNIH
JEDINICA KOJE MOGU BITI ANGAŽOVANE U SLUČAJU POPLAVA

TIM ZA SPAŠAVANJE NA VODI SLUŽBE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA BIJELO POLJE

<i>Red.br.</i>	<i>Ime i prezime</i>	<i>Broj telefona</i>	<i>Godine starosti</i>
1.	<i>Puletić Zoran</i>	063-222-525	58
2.	<i>Mitrović Branislav</i>	063-222-553	41
3.	<i>Ilić Pavle</i>	063-222-577	36
4.	<i>Zeković Mirko</i>	063-224-224	36
5.	<i>Veličković Darko</i>	063-222-566	34
6.	<i>Hajdaragić Anes</i>	063-222-538	28

Raspoloživa sredstva u Službi zaštite za spašavanje na vodi

<i>Red. br.</i>	<i>Sredstva</i>	<i>Kom</i>	<i>Sadržaj u vozilu-čamcu</i>
1.	<i>Gumeni čamac</i>	2	lična i zaštitna oprema za spašavanje na vodi , kacige, užarija, pojasevi za spašavanje
2.	<i>Cepin</i>	1	
3.	<i>Tehničko vozilo (Reno trafik)</i>	1	<i>Korito za spašavanje 1</i> <i>Agregat 1</i> <i>Reflektor 1</i> <i>Lampa 3</i>
4.	<i>Tam 150</i>	2	<i>Čelična vitla za izvlačenje..... 1</i> <i>80 metera</i> <i>Ribarske čizme do pojasa 3 par</i>
5.	<i>Motorna šega za drva</i>	2	
6.	<i>Motorna bušilica</i>	1	

PRILOG BROJ 4
PREGLED LJUDSKIH I MATERIJALNIH RESURSA ORGANA LOKALNE UPRAVE, PRIVREDNIH
DRUŠTAVA, DRUGIH PRAVNIH LICA I PREDUZETNIKA

<i>Red. broj</i>	<i>NAZIV FIRME</i>	<i>Sjedište</i>	<i>Adresa</i>	<i>Direktor</i>	<i>Brojevi telefona fix. i mob.</i>	<i>Odgovorno lice</i>	<i>Vrsta i količina građevinskih mašina-vozila</i>	<i>Fax i e-mail</i>
BIJELO POLJE								
1.	Služba zaštite	Bijelo Polje	Tršova		069-051-888 063-222-525	Zoran Puletić	2 komandna vozila (Lada Niva) 2 navalna vozila Zastava80/10, Pinzgauer) 1 tehničko vozilo (Reno trafik) 3 specijalna vatrogasna vozila (voda, pjena i prah) (Fap16/16,Tam150, Tam170) 1 prateće vozilo (Fap13s) 2 vozila za gašenje šumskih požara (Tam150 i Tam 125) 1 navalno vozilo AKTROS 1 navalno vozilo ATEGO 1 prateće vozilo UNIMOG Vatrogasne pumpe: 4 vatrogasne pumpe (1100 lit/min) 2 dubokosrkača (DB-15000) Vatrogasne ljestve: 2 rastegača trod.iznad 12m 1 prslonjača 2x4m... 2 kukače....	

							Zaštitna oprema: 23+23 odijela za prilaz vatri (zimski i ljetnji) „Rozenbauer“ 23 šlemova, čizmi i rukavica „Rozenbauer“ 10 izolacionih aparata „Dreger“ zadnje generacije 23 zaštitne maske sa filterima Ostala vatrogasna oprema: 2 spasilačka gumena čamca 3 kompleta hidrauličnog alata kod saobraćajnih udesa 4 reflektora Odgovarajuća količina vatrogasnih armatura, crijeva, spojki, priključaka za vodu i dr. 3 agregata (5 KW, 3 KW i 2 KW) Sistem veza: 1 bazna stanica „Iskra“ (stari tip) 4 mobilne motorole (stari tip) 1 kompresor za punjenje boca pod pritiskom (izolacionih aparata) 2 vatrogasna nosila (plastično i sklapajuće) Motorne sanke: 1 „Tayga RM 550“ sa plastičnim koritom 1 „Rotax 550“ 1 prikolice za sanke	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.	JPKSD Lim	Bijelo Polje	Ž.Žižića 24	Čindrak Sabro	067/553-470		1 ULTA-160,1 ICB rovokopač, 1 dizalica Grajfer-Fap, 1 buldozer TG 40, 1 buldozer TG 110, 1 valjak, 8 kamiona kiper, 1 cistijerna 8 m ³ vode, 1 traktor snjegočistač, 1 smjećara 18 m ³ , 3 smjećare 12 m ³ , 1 smjećara 8m ² , 1 priključno dostavno vozilo „Iveko“	050/432-510
3.	JP Vodovod Bistrica	„	M. Dizdarevića	Bulatović Milan	069/013-061	Zejak Nikica 069/ 078-713	2 rovokopača, 1 kompresor, 1 kamion kiper, 1 kamion sa dizalicom specijalno vozilo VOMA	050/ 432-120 050/ 431-031
4.	JZU Opšta bolnica	„	Medanović	Dr.Tomislav Jeremić	067/415-504	Lazar Jeremić 069/398-725 Vesko Janković 069/336-558	(2 sanitetska vozila, 2 auta za dijalizu, 3 auta za smjene marke „Golf“ , 2 „Lada Niva“ i jedno luksuzno auto marke „Pusat“	
5.	JZU Dom zdravlja	„	Voja Lješnjakabb	Dr.Rasim Agić	067/538-130		3 „Lade Nive“ , 3 sanitetska vozila, 2 sanitetska kombija, 1 luksuzno vozilo i 7 patronažnih vozila (putnička vozila)	
6.	D.o.o. Pelengić	„	3 Sandžačka br.60	Ratko Pelengić	069/028-806		3 buldožera, 1 utovarna lopata ,7-skidera, 4 kamiona sa dizalicom, 4 kamiona za prevoz građe, 1 kamion kiper	050/486-961
7.	D.o.o Šukurica	„	Zaton	Ermin Šukurica	067/415-430		2 utovarne lopate, 1 bager – rovokopač, 4 kamiona Kipera	
8.	Doo Zlajić	„	Zaton	Miloš Zlajić	067/253-888		2 utovarne lopate, 1 buldožer – TG 110, 3 kamiona	050/ 475-297
9.	D.o.o. Geoput	„	B.Polje	Čamil Bektašević	069/483-681		1 buldožer TG 140	
10.	D.o.o. Indus trans Božović	„	R. Rijeka	Dušan Božović	069/665-151		2 bagera – rovokopača, 1 buldožer TG 140	
11.	D.o.o. D.E-komerc	”	R. Rijeka	Ekrem Drndar	069/656-210		2 buldožera osmica – Katerpillar, 2 buldožera šestica Katerpillar, 1 utovarna lopata, 1 bager – okaš, 1 rovokopač, 6	

							kamiona Kipera	
12.	D.o.o. Zito	”	Potkrajci	Zito Čoković	068/051-845		1 CB kombinirka, 2 kamiona kipera, 1 dizalica	
13.	D.o.o. Kompas	„	Ul.N. Merdovića	Velibor Kljajević	067/233-111		1 ICB – rovokopač, 2 bagera- rovokopača, 5 kamiona Kiper, 2 valjka	
14.	D.o.o. Kop put	„	Loznice	Latif Ustić	069/237-052		3 buldožera Hanomag – 7	050/481-955
15.	D.o.o. Kopko	„	Rasovo	Hele Brčvak	067/806-644		2 utovarne lopate, 3 kamiona kipera	
16.	D.o.o Matador	„	Potkrajci bb	Sanela Omerović	069/050-650 069/241-029	Pilavac Garo	2 buldožera (TG 80 i TG 110), 2 utovarne lopate, 3 rovokopača, 1 dizalica, 3 kamiona kipera, 2 valjka (od 5 i od 2 tone), 1 kombinirka - rovokopač	050/477-310
17.	D.o.o. Montenegro put	„	Kneza Miroslava 4	Nasuf Adrović	067/514-618		2 utovarne lopate, 2 buldožera šestice, 3 kamiona - kipera	
18.	D.o.o. Mušović prevoz	„	Z. Livade	Edis Mušović	069/050-792		2 utovarne lopate, 2 bagera – rovokopača, 3 buldožera TG 110, 1 kamion Kiper 6	
19.	D.o.o. Gradnja	„	Nedakusi	Boris Perović	069/050-148 069/474-123	Boris Perović	2 dampera, 2 rovokopača, 2 buldožera, 2 utovarivača, 4 kamiona	050/478-470
20.	D.o.o Šampion	„	R. Rijeka bb	Alen Drndar	069/476-010	Alen Drndar	2 buldožera TG 100, 1 utovarna lopata, a bager, 4 kamiona kipera	050/433-401
21.	D.o.o. Vreva	”	Pašića Polje - Zaton	Vreva Džemal	050/475-210		1 buldožer šestica, 1 utovarna lopata, 2 kamiona kipera	
22.	D.o.o. Njogo	”	3.sandžake	Branislav Kljajević	063/229-601		1 rovokopač-bager, 1 buldožer TG 110, 2 kamiona kipera	
23.	Šik LIM	”	3.sandžake	Rajko Kljajević			2 utovarne lopate, 1 buldožer TG 110, 4 dizalice	

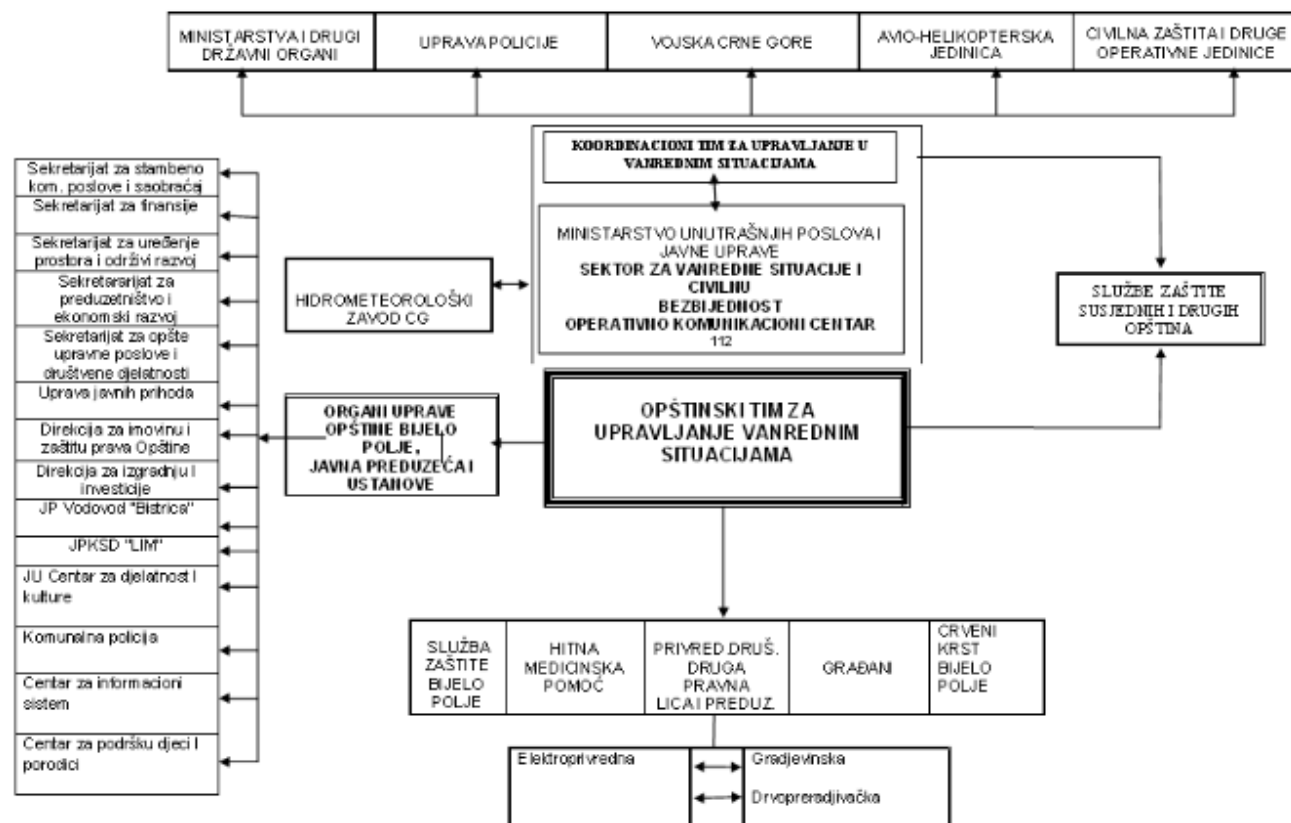
PRILOG BROJ 5
TIM ZA UPRAVLJANJE U VANREDNIM SITUACIJAMA
OPŠTINA BIJELO POLJE

R. br.	IME I PREZIME	NAZIV SUBJEKTA, FUNKCIJE	TELEFON
1.	Aleksandar Žurić	Predsjednik opštine	050/432-391 050/432-630 069/371-000
2.	Methija Kuburović	MUP – samostalni savjetnik Direktorata za vanredne situacije	050/484-881 067/9112-101
3.	Džemal Ljušković	Predsjednik Skupštine opštine	067/405-007
4.	Abaz Kujović	Potpredsjednik Opštine	069/022-591
5.	Tufik Bojadžić	Potpredsjednik Opštine	067/276-029
6.	Zoran Puletić	Rukovodilac opštinske službe zaštite	069/051-888 063/222-525
7.	Sabro Čindrak	Direktor JPKSD „Lim“	067/553-470
8.	Milan Bulatović	Direktor JP vodovoda „Bistrica“	069/013-061
9.	Radenko Vujošević	Načelnik Komunalne policije	069/494-742 067/776-000
10.	Božica Zeković	Direktor Direkcije za izgradnju i investicije	067/226-176
11.	Dragić Rabrenović	Direktor JU Radio Bijelo Polje	068/815-170
12.	Vesko Damjanović	Uprava policije, rukovodilac PJ Bijelo Polje	067/185-312 050/432-760
13.	Dr Tomislav Jeremić	Direktor JZU Opšta bolnica	067/415-504
14.	Dr Rasim Agić	Direktor JZU Doma zdravlja	067/538-130
15.	Dr Ranko Čaković	Načelnik Hitne službe	050/486-150
16.	Dejan Luković	Opština Bijelo Polje, sekretar Sekretarijata za stambeno – komunalne poslove i saobraćaj	069/ 371-900 067/276-018
17.	Nikola Grandov	Veterinarska ambulanta „Grandov“	050-430-050 069/383-141
18.	Dr Besim Stanić	Crveni krst	067/891-160
19.	Miloš Konatar	Direktor Elektrodistribucije	067/609-937 Fax 050/487- 168
20.	Besim Čoković	T-com	067/444-144
21.	Zlata Lukač	Direktor Centra za socijalni rad	069/412-892 050/432-024
22.	Milko Kovačević	Direktor gimnazije „Miloje Dobrašinović“	068/876-606

PRILOG BROJ 6
ORGANIZACIONE ŠEME DJELOVANJA

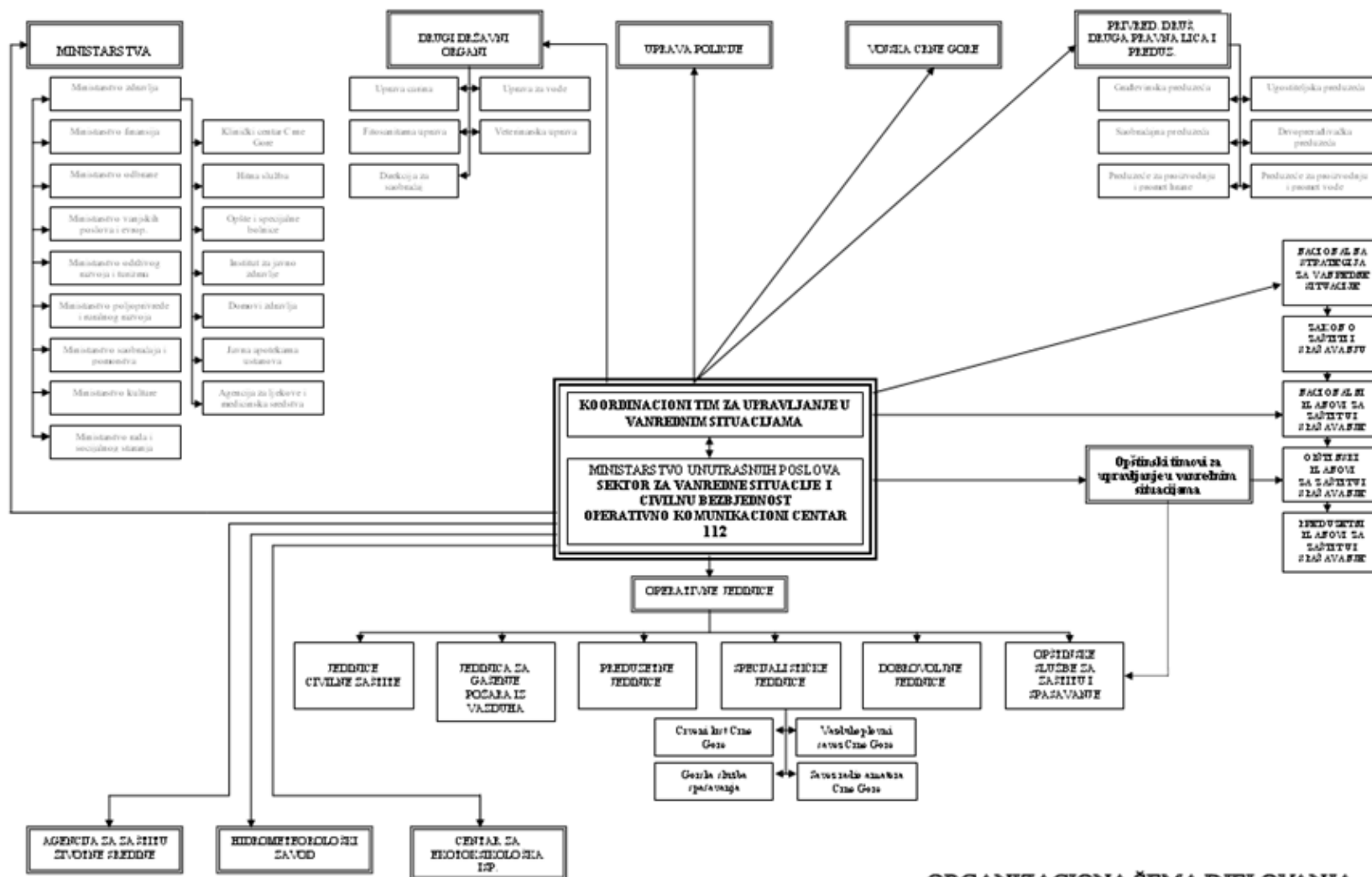
PRILOG BROJ 6.1
ORGANIZACIONA ŠEMA DJELOVANJA NA DRŽAVNOM
NIVOU

PRILOG BROJ 6.2
ORGANIZACIONA ŠEMA DJELOVANJA NA OPŠTINSKOM
NIVOU

ORGANIZACIONA ŠEMA DJELOVANJA
ZA OPŠTINU BIJELO POLJE

PRILOG BROJ 6.1

PRILOG BROJ 7

PREGLED UGROŽENOG STANOVNIŠTVA I OBJEKATA

Opština Bijelo Polje[illegible]

10.																			
11.																			
12.	Rakonje	Radisav Nišavić	6	4	2		P+1	1											Cerovski potok
13.	Rakonje	Vojislav Jovanović	5	1	4		P	1		1									Cerovski potok
14.	Rakonje	Branko Jovanović	5	2	3		P+1	1											Cerovski potok
15.	Rakonje	Stanija Đukić	6	5	1		P												Cerovski potok
16.	Rakonje	Velizar Sošić	5	3	2		P												Cerovski potok
17.																			
18.																			

* P-prizemna kuća; P+1-prizemlje i sprat; P+2- prizemlje i 2 sprata...

Opština Bijelo Polje

Redni broj	NASELJE	DOMAĆINSTVO										PRIVREDNI I VANPRIVREDNI OBJEKTI							NAPOMENA
		Lica					Objekti					Privredni	Zdravstveni	Turistički	Obrazovni	Kulturni	Sportski	Ostalo	
		Ime i prezime vlasnika	Ukupan broj članova	Djeca	Odrasli	Stari i lica sa posebnim potrebama	Stambeni (sprsatnost- P, P+1, P+2... *)	Pomoćni											
								Štala- farma	Garaža	Ostava	Ostalo								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
19.	Lješnica	Petko Čabarkapa	8	6	2		P												Rijeka Lješnica
20.	Lješnica	Vesko Tomović	7	5	2		P+1												Rijeka Lješnica
21.	Lješnica	Stojan Čabarkapa	6	3	3		P+1			1	1								Rijeka Lješnica
22.	Lješnica	Medojević Jovan					P+				1								Rijeka Lješnica
23.	Lješnica	Milorad Đurović	4		4		P												Rijeka Lješnica
24.	Rijeka	Faik Čatović	5	3	2		P+1												Rijeka Lješnica
25.	Rijeka	Murat Čatović	7	4	2	1	P+1												Rijeka Lješnica
26.	Rijeka	Fikret Čatović	5	3	2		P												Rijeka Lješnica
27.	Rijeka	Faik Kajević	9	1	7	1	P+1												Rijeka Lješnica
28.	Rijeka	Murat Grbović	6	2	3	1	P+1												Rijeka Lješnica
29.	Rijeka	Alija Grbović	7	3	2	2	P+1												Rijeka Lješnica
30.	Rijeka	Mirsad Babajić	7	1	6		P+1												Rijeka Lješnica
31.	Rijeka	Senad Babajić	6	2	3	1	P+1												Rijeka Lješnica
32.	Rijeka	Hajra Grbović	3		3		P+1												Rijeka Lješnica

33.	Rijeka	Meka Muzurović	1		1	P												Rijeka Lješnica
34.	Rijeka	Dževad Čatović	1	1		P												Rijeka Lješnica
35.	Rijeka	Alija Hot	5	5		P												Rijeka Lješnica

* P-prizemna kuća; P+1-prizemlje i sprat; P+2- prizemlje i 2 sprata...

Opština Bijelo Polje[illegible]

48.																				
49.																				
50.																				
51.																				
52.																				
53.																				

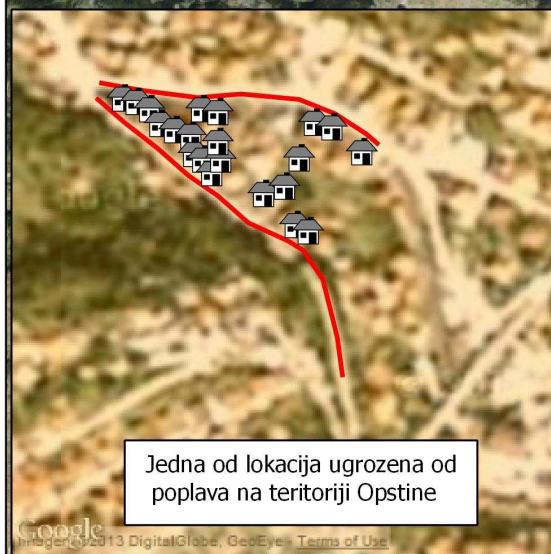
* P-prizemna kuća; P+1-prizemlje i sprat; P+2- prizemlje i 2 sprata...

PRILOG BROJ 8

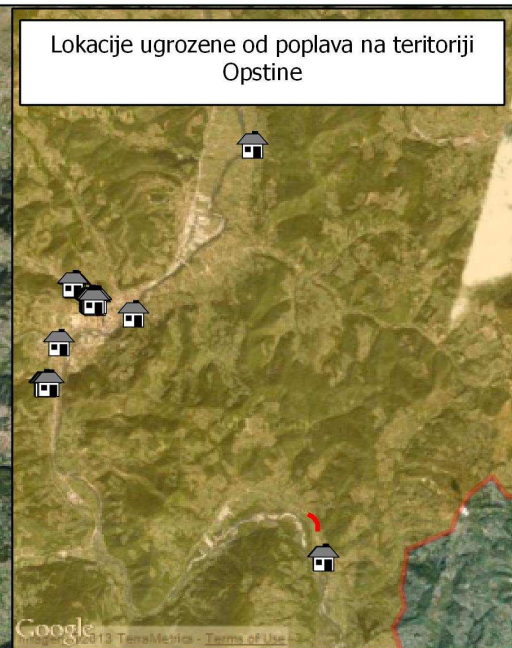
KARTE

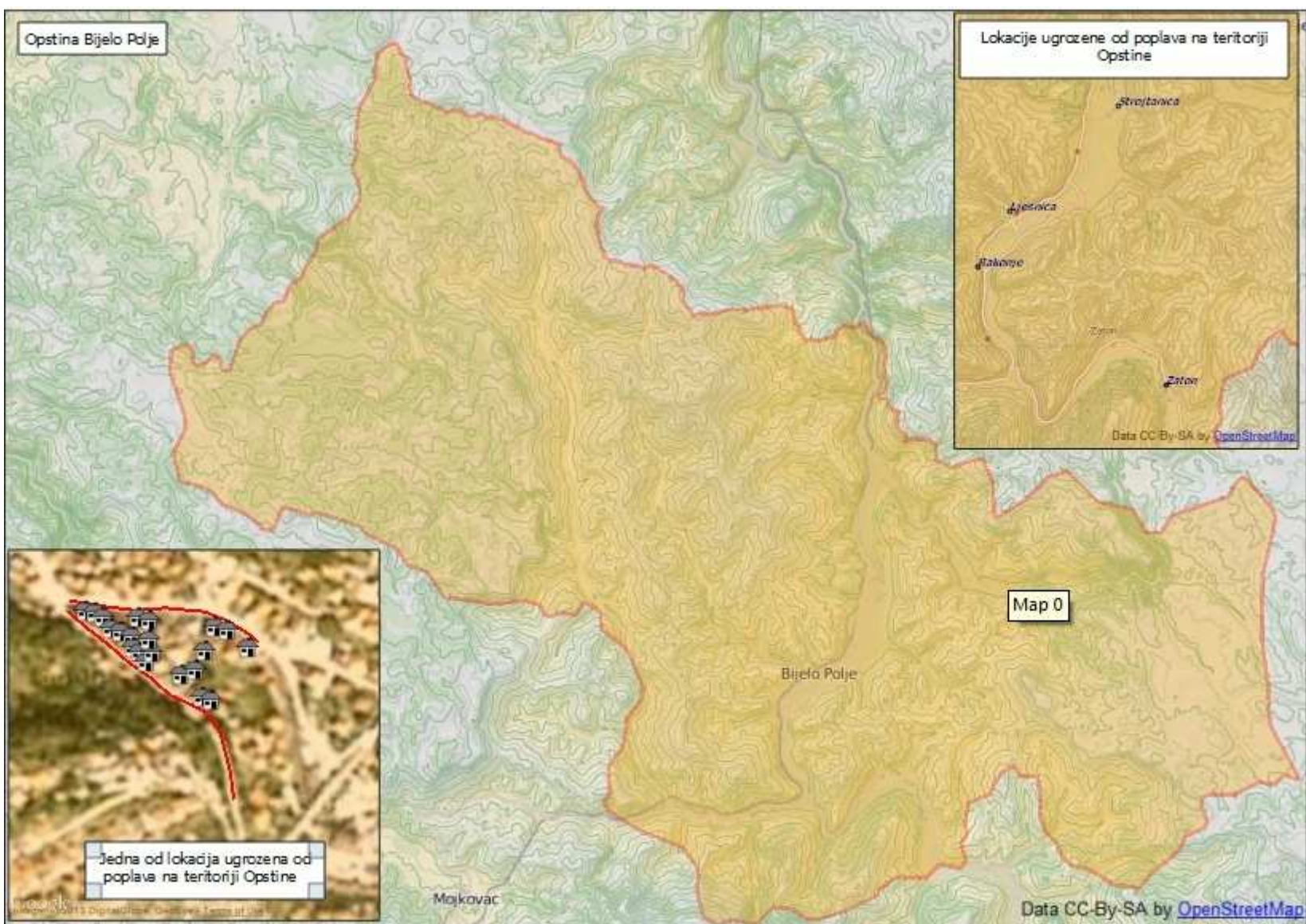
Opština Bijelo Polje

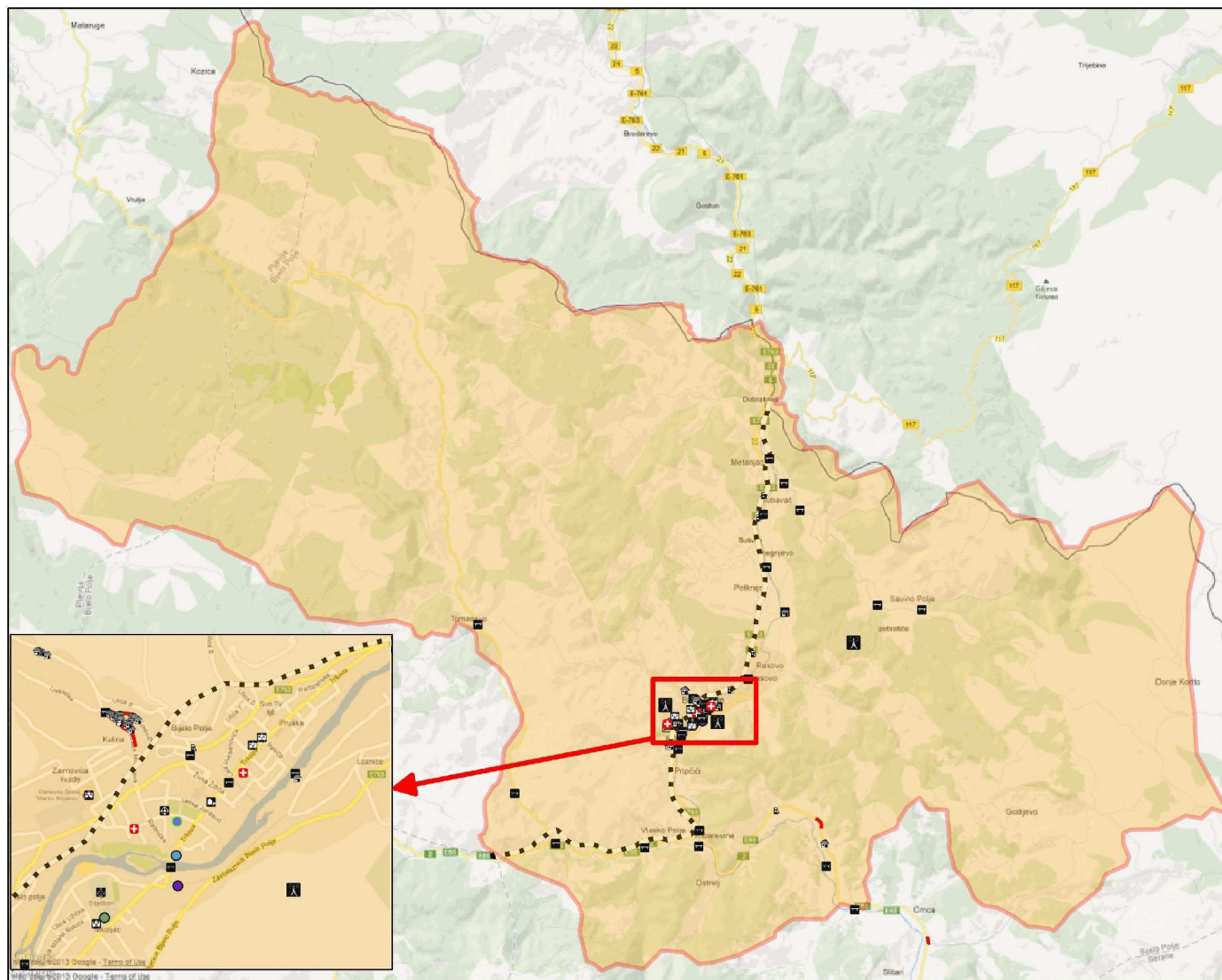
Lokacije ugrozene od poplava na teritoriji Opštine

Jedna od lokacija ugrozena od poplava na teritoriji Opštine

Opština Bijelo Polje

Legenda:

Zdravstveni objekti

TK repetitori

Skole

Domacinstva_SveOpstine

Saobracaj_objekti

• Benzinska pumpa

• Heliiodrom

• Most

Putevi ugrozeni od poplava

Opštinski objekti

• Centar za soc.rad

• Crveni krst

• Dom kulture

• Hala Sportova- Sektor za vanredne situacije

• Služba zaštite BP

• Uprava policije PJ

• Zgrada Opštine

Zeljeznica

Mjesta za evakuaciju

Google Streets

PRILOG BROJ 9
RADNA GRUPA ZA IZRADU PLANA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD
POPLAVA

1. Radovan Obradović, rukovodilac radne grupe;
2. Dragomir – Mišo Moračanin, član;
3. Zoran Puletić, član;
4. Senad Pačariz, član;
5. Nikica Zejak, član;
6. Milanko Minić, član;
7. Miodrag Đurišić, član;
8. Milenko Marković, član;
9. Besim Stanić, član;
10. Mervan Hasanović, član;
11. Nebojša Bugarin, član;
12. Dragić Rabrenović, član;
13. dr Rasim Agić, član;
14. Ilija Mrdović, član;
15. Sreten Kojović, član;
16. Methija Kuburović, tehničko lice

DODATAK A

Strukturne mjere za ublažavanje posljedica od poplava

Redni broj	Lokacija na kojoj se sprovode mjere	Vlasnik lokacije	Strukturna mjera koja se preduzima radi ublažavanja posljedica od poplava	Nivo zaštite	Zaduženi subjekti za sprovođenje strukturnih mjera
1.	Bioča u dužini od 800 m – poljoprivredno zemljište	Privatna i državna svojina	Obaloutvrda	Sprečavanje odnošenja poljoprivrednog zemljišta, zaštita lokalnog groblja i magistralnog puta	Lokalna samouprava; Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode
2.	Srđevac	Privatno vlasništvo	Obaloutvrda	Sprečavanje daljeg odnošenja poljoprivrednog zemljišta i zaštita industriskog objekta u izgradnji	Lokalna samouprava; Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode
3.	Šćepanica	Država	Obaloutvrda	Visok nivo zaštite magistralnog puta	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode
4.	Zaton	Privatno vlasništvo	Dvije Obaloutvrde (intervencija na dva mjesta)	Visok nivo zaštite poljoprivrednog zemljišta, kao i zaštita infrastrukturnih objekata	Lokalna samouprava; Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode
5.	Loznice (Patkova Otoka)	Opštinsko	Obaloutvrda	Zaštita sportskih objekata	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i opština
6.	Strojtanica	Privatno i državno	Dvije obaloutvrde i izmještanje romskih porodica iz pet objekata	Visoki nivo zaštite, smanjenje posljedica	Lokalna samouprava; Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode
7.	Selo Voljavac-ušće Bistrice u Lim	Privatno, državno i objekat SRD Sinjavac	Obaloutvrda	Visoki nivo zaštite privatnog i državnog poljoprivrednog zemljišta i zaštita SRD objekta	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode
8.	Dobrakovao	Privatno	Obaloutvrda	Visok nivo zaštite poljoprivrednog zemljišta	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava

					za vode
9.	Bioč- Ušće rijeke Lješnice u Lim	Privatno	Obaloutvrda	Visok nivo zaštite poljoprivrednog zemljišta i stambenih objekata	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode
10.	Poda Ušće rijeke Tronoše u Lim	Privatno	Obaloutvrda	Visok nivo zaštite poljoprivrednog zemljišta i stambenih objekata	Lokalna samouprava Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode
11.	Boljanina-Boljanska rijeka	Privatno	Regulacija korita rijeke	Visok nivo zaštite stambenih objekata	Lokalna samouprava Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Uprava za vode
12.	MZ Bistrica: Mokri Lug, Kahve, Prešečenik, Ušanovići, Voljavac	Privatno i državno	Regulacija korita. U toku je izgradnja mini hidrocentrale	Po mišljenju stručnjaka iz ove oblasti, izgradnjom mini hidrocentrala smanjiće se rizik od poplava	Lokalna samouprava Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i uprava za vode
13.	Pavino Polje i Tomaševo-rijeka Ljuboviđa	Privatno	Regulacija korita rijeke	Visok nivo zaštite poljoprivrednog zemljišta	Lokalna samouprava Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode
14.	Centar grada	Privatno	Regulacija korita rijeke Lješnice	Visok nivo zaštite stambenih objekata	Lokalna samouprava Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode
15	Centar grada – rijeka Lipnica	Privatno	Regulacija korita rijeke	Visok nivo zaštite stambenih objekata	Lokalna samouprava Ministarstvo poljoprivrede ruralnog razvoja i Uprava za vode
16.	Selo Kanje – Kanjska rijeka	Privatno	Regulacija korita rijeke	Zaštita poljoprivrednog zemljišta	Lokalna samouprava Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za vode

DODATAK B

UPUTSTVO O EVAKUACIJI

Faza 1 - Odluka o evakuaciji

Opštinski tim za upravljanje u vanrednim situacijama može da donese odluku o evakuaciji ugrožene zajednice u sljedećim okolnostima:

- imovina će vjerovatno biti poplavljena;
- imovina će vjerovatno biti odsječena, a ljudi koji u njoj žive ne mogu izdržati uslove odsječenosti;
- kao posljedica poplave ugroženo je javno zdravlje i evakuacija se smatra najdjelotvornijim opcijom za upravljanje rizikom. Uloga je rukovodioca zaduženog za pitanja zaštite zdravlja tokom poplave da izvrši procjenu i upravlja situacijom.
- ključne usluge su pretrpjele štetu i nijesu dostupne zajednici, te se evakuacija smatra najdjelotvornijom opcijom za upravljanje rizikom.

Prilikom planiranja evakuacije u obzir treba uzeti sljedeće:

- predviđene posljedice od poplave, vrijeme njihovog nastanka i pouzdanost predviđanja;
- veličinu i lokaciju zajednice koju treba evakuisati;
- vjerovatno trajanje evakuacije;
- vremensku prognozu;
- modele poplave;
- predviđeno vrijeme nastanka posljedica od poplave;
- vrijeme potrebno za obavljanje evakuacije;
- raspoloživo vrijeme za obavljanje evakuacije;
- prioritete evakuacije i organizaciju planiranja evakuacije;
- pristupne i izlazne rute koje su na raspolaganju i mogućnost njihovog plavljenja;
- trenutni i vjerovatni budući status ključne infrastrukture;
- resurse potrebne za obavljanje evakuacije;
- raspoložive resurse za obavljanje evakuacije;
- skloništa, uključujući Centre za humanitarnu pomoć, prostorije za ugrožene, itd;
- osjetljive grupe ljudi i objekte;
- prevoz;
- evidenciju/registrovanje;
- bezbjednost osoblja iz službi za vanredne situacije;
- različite faze procesa evakuacije.

Faza 2 – Upozorenja

Upozorenja mogu da obuhvate upozorenje da se obave pripreme za evakuaciju i upozorenje za hitnu evakuaciju. Kada se donese odluka o evakuaciji, ugrožena zajednica se upozorava da treba da se evakuiše. Upozorenja o evakuaciji mogu se distribuirati metodama nabrojanim u tački 6 ovog Plana.

Poruke sa upozorenjem o evakuaciji će pripremiti i objaviti MUP-Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost kroz konsultacije sa rukovodiocem Službe zaštite i spašavanja, kao i drugim ključnim službama i ekspertima (Uprava za akumulaciju voda i stručnjak za prikupljanje informacija o poplavama).

Faza 3 – Povlačenje

Povlačenje će kontrolisati policija. MUP-Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost će dati preporuke u pogledu najprikladnijih ruta za evakuaciju i lokacija na koje treba evakuisati ugrožene zajednice, itd.

MUP-Sektor za vanredne situacije i civilnu bezbjednost, Službe za zaštitu, hitne medicinske službe i lokalna uprava će obezbijediti resurse, ako su dostupni, i pružiti podršku policiji u kontroli ruta, a mogu i da pomognu policiji u organizovanju prevoza tokom evakuacije.

Policija će kontrolisati bezbjednost evakuisanih područja.

Od lica koja se evakuišu će se tražiti da koriste sopstvena sredstva prevoza, gdje je to moguće. Za one bez vozila ili drugih sredstava, prevoz će biti organizovan.

Zone za slijetanje helikoptera se nalaze u:

- Krugu Opšte bolnice Bijelo Polje-Medanovići i
- Na gradskom stadionu

Grupe sa posebnim potrebama će biti utvrđene u evidenciji „ugroženih građana“, koju vodi Savjet MZ. To se može uraditi i kroz mrežu organizacija u zajednici. Dodatne informacije o evidenciji „ugroženih građana“ koju vodi Savjet MZ, mogu se dobiti od Centra za socijalni rad Bijelo Polje, Centra za djecu sa posebnim potrebama, Penzionersko udruženje, Saveza slijepih, Crvenog krsta opštine Bijelo Polje i drugih institucija.

Faza 4 – Sklonište

Centri za humanitarnu pomoć ili prostorije za ugrožene u kojima se vodi briga o osnovnim potrebama ljudi tokom poplave mogu se formirati kako bi se zadovoljile najurgentnije potrebe ljudi pogođenih poplavom. Centri za pomoć ili prostorije za osobe pogođene poplavama navedeni su dati u tabeli smještajnih kapaciteta na teritoriji opštine Bijelo Polje.

Policija, kroz konsultacije sa MUP-Sektorom za vanredne situacije i civilnu bezbjednost, će se povezati sa lokalnom upravom preko relevantnog kontrolnog centra radi planiranja, otvaranja i funkcionisanja centara za pomoć. To se najbolje može postići preko Tima za upravljanje vanrednim situacijama (TUVS).

Sklonište za životinje

Za domaće životinje i životinje koje su u pratnji evakuisanih lica biće uspostavljene lokacije sa skloništima za životinje.

Faza 5 – povratak

Povratak će se obaviti u skladu sa Strateškim planom povratka u zajednicu.

Lokalni tim za poplave, kroz konsultacije sa Upravom policije, utvrdiće kada je za evakuisana lica bezbjedno da se vrate svojim domovima i organizovaće obavještanje zajednice o tome.

Uprava policije će upravljati povratkom evakuisanih lica uz pomoć drugih službi i agencija, po potrebi.

Za odluku o povratku potrebno je razmotriti sljedeće:

- trenutnu situaciju sa poplavom;
- status sa sistemima za ublažavanje posljedica od poplava;
- veličinu i lokaciju zajednice;
- pristupne i izlazne rute koje su na raspolaganju i njihov status;
- resurse potrebne za koordinaciju povratka;
- grupe sa posebnim potrebama;
- vremenska prognoza;
- prevoz, naročito za ljude bez pristupa prevozu.

Prekid usluga

U slučaju poplave može doći do prekida u pružanju niza usluga, kao npr. zatvaranje puteva koje može uzrokovati prekid linija kojima se kreću školski autobusi, oštećenje postrojenja za vodosnabdijevanje što može uticati na snabdijevanje pitkom vodom, itd.

DODATAK C

Uputstvo za postupanje građana u slučaju rizika od poplava

Poplave su česte elementarne nepogode koje mogu biti lokalnih razmjera – ukoliko pogađaju naselje ili manje zajednice, ili velikih razmjera – ukoliko pogađaju čitave slivove rijeka i veći broj opština.

Vrijeme razvijanja poplava varira od slučaja do slučaja. Poplave u ravničarskim krajevima se razvijaju polako, po nekoliko dana, za razliku od bujičnih poplava koje se razvijaju brzo, nekad i bez vidljivih znakova. Ovakve poplave formiraju opasan i destruktivan plavni talas, koji sa sobom nosi mulj, kamenje, granje i otpad.

Do plavljenja dolazi i kada nivo vode u rijekama poraste toliko da dolazi do pojave podzemnih voda ili do preliivanja preko nasipa ili kada usljed pritiska vode na nasipe dođe do njihovog probijanja. Do poplave može doći i usljed pucanja i preliivanja brane zbog prevellikog dotoka vode, što prouzrokuje poplavu sličnu bujičnoj poplavi, ali u mnogo širim i katastrofalnijim razmjerama.

Poplave se mogu dogoditi svuda. Čak i vrlo mali potoci, rječice, kanali za odvod ili kišni kanali, koji djeluju bezopasno, mogu izazvati poplave većih razmjera.

Poplave se najčešće ne mogu spriječiti, ali postoje određene aktivnosti koje čovjek može preduzeti, a koje će preduprijeti ili umanjiti posljedice prouzrokovane ovom prirodnom nepogodom.

Aktivnosti za sprečavanje poplava i smanjenje posljedica – preventivne mjere

- Upoznajte se sa istorijom dešavanja poplava u vašem kraju.
- Osmislite svoj plan kako bi zaštitili sebe, svoju porodicu i imovinu u slučaju poplave.
- Tokom perioda kada nema poplava ponašajte se odgovorno, ne bacajte otpad u rijeke, potoke i kanale.
- Ako je otpad već u koritima i kanalima, prijavite nadležnoj Komunalnoj službi i učestvujte u akcijama čišćenja vodotokova.
- U gradovima gdje je kod jakih kiša pojačano oticanje voda, ne bacajte otpad i prekrivajte šahtove koji odvode atmosferske vode.
- Ne pregrađujte vodotokove kako bi pravili akumulaciju vode u ljetnjem periodu.
- Pripremite najosnovnije rezerve hrane, vode i lijekova.
- Podignite električne uređaje na mjesto koje je sigurno.
- Po mogućnosti pripremite džakove s pijeskom koje, u slučaju nailaska poplave možete staviti na ulaz i zatvorite sva mjesta na kući kroz koja može da uđe voda.
- Saznajte puteve evakuacije i bezbjedna mjesta za evakuaciju.
- Ako živite nizvodno od brane informišite se koji je signal za opasnost, koliko vam je vremena potrebno da se sklonite i koja je sigurna granica za sklanjanje u slučaju njenog rušenja.
- Planirajte kako da upoznate i ostale stanare u zgradi (susjednim kućama), na opasnost od poplava, preventivne mjere i postupke zaštite i spašavanja.
- Preko sredstava informisanja pratite stanje i upozorenja o mogućoj poplavi.

Kako postupati za vrijeme poplava i evakuacije?

- Pratite informacije preko radija, televizije i putem interneta radi adekvatnog informisanja.
- Ukoliko postoji rizik od bujičnih poplava, odmah pređite na više spratove kuće. Ne čekajte instrukcije da biste to uradili.
- Budite kooperativni i sarađujte sa spasilačkim ekipama.
- Nosite odjeću i obuću koji štite od vode.
- Pooštrite mjere lične higijene radi očuvanja vašeg zdravlja i sprečavanja epidemija.
- Ne pijte vodu sa slavine dok se ne uvjerite da je sigurna za upotrebu, jer voda za piće može biti zagađena u poplavljenim područjima. Do tada treba piti flaširanu, prokuvanu i dezinfikovanu vodu.
- Nemojte dodirivati električnu opremu ukoliko ste mokri ili stojite u vodi.

- Nemojte koristiti telefon, osim ako stvarno nije neophodan, jer time doprinosite rasterećenju telefonske mreže i linija potrebnih za organizaciju spašavanja i evakuacije.
- Ukoliko ste u nemogućnosti da napustite svoj dom idite do najvišeg sprata kuće i čekajte da dođu spasilački timovi.

Ako morate da se evakuišete – napustite dom:

- Isključite sve električne uređaje, isključite plin i iskopčajte struju na glavnom prekidaču čak i ako nema struje u vašem domu.
- Zaključajte objekat/stan koji napuštate.
- Ponesite najdražu igračku/slikovnicu svog djeteta.
- Evakuišite domaće životinje, a ako to nije moguće oslobodite ih iz objekata u kojima su smještene.
- Uzmite pripremljene nužne stvari. Ne zaboravite da ponesete lična dokumenta i neophodne lijekove, jer je moguće da ćete biti odsutni duži period iz svog doma.
- Ponesite flaširanu vodu za piće.
- Obavijestite nadležne za evakuaciju ako želite da se evakuišete sopstvenim vozilom.
- Obavijestite nadležne za evakuaciju ako imate bolesnog člana porodice koji zahtijeva posebne postupke i zdravstvenu zaštitu.
- Nemojte iz bilo kog razloga prelaziti most ili ići pored rijeka, bujica, kosina i sl. Ne prelazite brzake i potoke. Poplavni talas vas može povući sa sobom.
- Pažljivo pratite putokaze i sve druge informacije objavljene od strane nadležnih institucija. Na ovaj način ćete izbjeći odlazak do opasnih područja.
- Ne hodajte kroz vodu koja se kreće, jer voda dubine 15cm može izazvati pad. Ukoliko morate da prođete kroz vodu – hodajte tamo gdje se voda ne pomjera. Koristite štap da provjerite dubinu vode i čvrstinu tla.
- Ako vozite ne blokirajte ulice i puteve, kako bi spasilački timovi nesmetano funkcionisali.
- Ne idite poplavljenim ulicama, podvožnjacima ili podzemnim prolazima. Voda može biti dublja i brža nego što izgleda, a nivo vode bi mogao uništiti i vaš automobil.
- U slučaju da vas poplavna voda opkoli, napustite vozilo i ukoliko je moguće pređite na više tlo.
- Izbjegavajte oblasti koje su poznate po klizištima i odronima.
- Obratite pažnju na uputstva koja su donijele nadležne institucije. One upravljaju i rukovode u vanrednim situacijama i koordiniraju radom spasilačkih timova.

Kako postupati poslije poplava?

- Slušajte izvještaje na vijestima o vodosnabdijevanju, kao i da li je bezbjedno piti vodu.
- Izbjegavajte plavnu vodu – ona može biti zagađena muljem, uljem, benzinom ili fekalnom kanalizacijom. Voda može, takođe, biti pod strujnim naponom od podzemnih kablova.

- Izbjegavajte vodu koja je u pokretu.
- Budite pažljivi u oblastima sa kojih se plavna voda povukla, putevi su možda oštećeni i opasni.
- Vratite se u svoje domove samo pošto nadležne službe proglase da je to bezbjedno.
- Nemojte koristiti električne aparate prije provjere.
- Očistite i dezinfikujte sve površine.
- Držite se dalje od zgrada koje su okružene plavnim vodama.
- Budite pažljivi pri ulaženju u zgrade zbog skrivenih oštećenja koja su mogla da nastanu.
- Osposobite oštećene septičke jame i druge kanalizacione sisteme što je ranije moguće – ukoliko su oštećeni mogu da postanu veliki zdravstveni rizik.
- Očistite i dezinfikujte sve što je pokvašeno. Mulj koji ostaje posle plavne vode, može da sadrži kanalizacione otpatke i hemikalije.
- Ukoliko primijetite uginule životinje obavijestite nadležnu službu na telefonske brojeve 112 ili 123.

UPAMTITE: Čak i kada se plavna voda povuče, opasnost postoji.

Ovaj Plan stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „ Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi “.

Broj 02 - _____

Bijelo Polje, _____ 2013 godine

SKUPŠTINA OPŠTINE BIJELO POLJE
PREDSJEDNIK
Džemal Ljušković s.r.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 30.06.2011. godine predsjednik Opštine je donio Odluku o obrazovanju Radne grupe za izradu elaborata o procjeni ugroženosti od prirodnih i tehničko – tehnoloških i drugih nesreća, i Planova zaštite i spašavanja i posebnih Planova zaštite na nivou opštine Bijelo Polje. Radna grupa je pripremila Plan zaštite i spašavanja od poplava opštine Bijelo Polje, koji je bio i na javnoj raspravi, te isti dostavila Ministarstvu unutrašnjih poslova – direktoratu za vanredne situacije radi davanja saglasnosti. Ministarstvo unutrašnjih poslova – direktorat za vanredne situacije je dana 13.06.2013. godine, shodno članu 37 stav 1 alineja 3, a u vezi člana 83 Zakona o zaštiti i spašavanju, dalo saglasnost na Plan zaštite i spašavanja od poplava opštine Bijelo Polje. Shodno članu 41 stav 1 alineja 3 Zakona o zaštiti i spašavanju, Opština je nadležna da donosi Plan zaštite i spašavanja od poplava, te je isti neophodno donijeti, kako bi se obezbijedili uslovi za zaštitu od poplava opštine Bijelo Polje.

Plan sadrži podatke o: geografskom položaju, klimatskim karakteristikama i hidrološkoj slici naše opštine; demografskim karakteristikama; privrednim, vanprivrednim i infrastrukturnim objektima; uzrocima poplava, plavljenim i ugroženim površinama i objektima, kriterijumima i principima zaštite od poplava; mjerama, snagama, sredstvima i resursima za zaštitu od poplava, evakuacionim kapacitetima, rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja od poplava i upustvu za postupanje građana u slučaju poplava; informisanju građana, kao i druge neophodne podatke, kako bi se što kvalitetnije zaštitila naša opština od poplava.

RADNA GRUPA ZA IZRADU PLANA